

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Caput II. In quo secundæ assertionis fit demonstratio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

seu necessitas exigat, ex toto deturbare Regno suo, exuereque Regiâ suâ supremâ auctoritate. At Fidei lumine certum est hoc alterum principium, quod vicaria in Ecclesia Christi potestas, saltem unâ cum Concilio Oecumenico (de quo *infra* ex instituto agetur, hoc puncto interea reservato in suspensio) sit suprema quædam auctoritas à Christo Domino instituta, obtinens summæ intrâ Ecclesiam Majestatis jura, nulli alteri in terris subiecta & subordinata, sed soli Christi judiciariæ potestati subdita. Hisce igitur duobus prorsus certis, altero *naturalis luminis*, altero *Fidei principij præsuppositis*, quæ inde per legitimam consequentiam Theologicam inferenda erit conclusio, nisi quod Oecumenicâ suprema Ecclesiæ potestas, quæ ac Regia suprema Principis auctoritas possit quemcunque etiam Regem, sanctæ Ecclesiæ, ejusque supremæ Majestatis aggressorem, tum judiciariâ potestate, tum spiritalis armaturæ potentiâ suâ persequi usque ad ipsius exaurationem.

II.

Concludendo igitur ex ipsomet Christi Domini pronuntio, & per Clerum Gallicanum ad intentum suum producto principio, quod *Ioannis 18.* exaratum habetur, pro *ostentivo* ita licet argumentari. Num Catholico Theologo digna vox esset, asseverare, quod ulla ex humano arbitrio sit dependens *Moralitas*, cui non superstruatur ordo ad salutem æternam, in tantum, ut quævis deordinatio à luminis *naturalis morali honestate*, ex statu *supernaturalis elevationis*, inseparabiliter importet *deficientiam à supernaturali quoque moralitate*, ejusque *specificativo Fine æternæ salutis*? Num Ecclesiæ porro regimen dicere fas est, consistere in præcisa privatorum, & conjunctis Christiani propriorum actuum ad salutem æternam ordinatione, non verò obtinere normam publici quoque regiminis fidelium, sub uno Capite & Pastore Oecumenico in unitate Fidei coadunatorum, sicque unam Republicam Christianam constituentium, moderantis, atque universale sacræ Religionis Bonum sub publico etiam Dei cultu, *authoritative* ordinantis ad æternæ salutis Finem Ultimum? Num verò ab hoc publico sanctæ Ecclesiæ regimine sub fidei unitate omnimodam honestatem *supernaturalem*, cum æternæ salutis Fine Ultimo, ac publico Religionis cultu *Mysterioso* proportionabilem convenienter ordinante ac dirigente, excludere fas est, qualecunque Principis *læcularis, maxime Christiani* Regnum Politicum? Num autem hujus ad æternam salutem ordinis tum privati, tum publici, *espacia negaveris* Regiæ potestatis in Christiano Principe residentis exercitia, & actus *Morales* etiam publicos? Quandoquidem ergo Regni Christi, nempe Ecclesiæ, spherâ sit quorumcunque Christianorum, *Moraliumque* in his actuum, in salutem æternam, publicamque Dei cultum, commoneque Ecclesiæ sanctæ Bonum ordinabilitas, sub hac autem spherâ contineantur etiam Regna, Regiæ potestates, nec non quicunque Christianorum, ipsorum adeo Regum, actus *Morales*, in salutem æternam, publicaque Religionis Bonum ordinabiles, consequens est,

secundum hanc ordinabilitatem, Regno Christi, nempe sanctæ Ecclesiæ, ejusque Oecumenicæ potestati subesse quoque Regna, Regumque actus *morales*, circa temporalium etiam rerum dispositionem versantes, secundum dictam ordinabilitatem spectatos, atque ad hanc, ceu *specificativum* Ecclesiasticæ potestatis objectum *Formale*, se habentes tanquam objectum *Materiale*.

Exinde denique pro nono hunc in modum reasumere licet *adversæ* primum ex *Roman. 13.* capite desumptum principium, quod jubetur, ut *omnis anima potestatibus sublimioribus sit subdita*, quippe cum non sit potestas, nisi à Deo, quæ autem sunt à Deo, ordinata sunt: itaque qui potestati resistit, Deo resistit. Ex prætatis nempe principijs evincitur, potestatem Pontificiam super omnes Christianos protensam, ita esse à Deo, ut eidem, totam *Moralitatis* lineam complectenti, subordinata sit Christiani Regis *Politica* quoque potestas quoad actuum suorum etiam publicorum, Regiæque dignitatis ad hoc subiectum applicabilitatis *moralitatem* spectata. Si ergo Rex potestati Pontificiæ resistat, an non Dei ordinationi eatenus resistit, ut Deo resistere ex illo Apostolico pronuntio convincatur? Quod si proinde Rex, quantumvis in linea *Politici* regiminis supremus, attamen in linea Regni Christi subordinatus supremo Ecclesiæ sanctæ Pastori Oecumenico, molitur aliquid adversus Publicum Ecclesiæ Bonum, ac regimen, suæ Regiæ potestatis actibus non tantum descendendo à spherâ supernaturalitatis in sanctæ Religionis etiam publicæ, sed istud Ecclesiæ sanctæ publicum Bonum evertere conando, atque per schisma, seu perversa, adversus Oecumenicum sanctæ Ecclesiæ Pastorem, ejusque regimen conamina, turbando pacem & tranquillitatem, unitatemque Fidei, ac Religionis etiam publicæ, an non ex tunc speciali etiam publici Ecclesiæ sanctæ Boni protervè violati titulo, incipit esse subiectus Ecclesiasticæ potestatis iudicio, ejusque auctoritati judiciariæ?

Ex quibus universis jam patet, quos Clerus Gallicanus pro suo intento producebat sacros textus, juxta certa Fidei principia ritè expositos, prævalide retorqueri ad Pontificiæ potestatis supra Reges extensionem, deinceps *directè & positivè* comprobendam ex sacræ Scripturæ Divinis Oraculis.

CAPUT II.

In quo *secunda* assertionis sit demonstratio.

Hujus assertionis summa est, quod Regiæ potestatis ad certum Christianitatis characterem insignitum subiectum applicabilitas, unâ cum publicis ejusdem functionibus, superinduat quandam *Moralitatem*, quæ supernaturalis elevationis lineam respiciat, subordinatam adeo, ac subiectam clavibus Regni cælorum, Petro, ejusque successoribus per Christum commissis.

S. I.

4. Cujus proinde assertionis probatio prima desumitur ex præinsinuato Matthæi 16. cap. 7. 18. & 19. Ubi Christus isthæc ad Petrum verba proferebat: *Ego dico tibi, quia tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent adversus eam. Et quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis.* Nam 1. ex his Christi Domini verbis evincitur, quod isthæc clavium potestas non fuerit alligata ad Petri personam, sed connexa sit cum perpetuo sanctæ Ecclesiæ, à portis inferi nunquam superanda statu. Ex vi cuius proinde connexionis, potestas illa determinabatur propaganda per successionem. Quisquis ergo legitime designatur Petri successor, ex ipsa Christi institutione, immèdiatè, adeoque ex iure Divino accipit indefinitam potestatem ligandi & solvendi, quodcumque est super terram.

3. Sed quid sub ista voce *Quodcumque* comprehenditur? Non utique id, quod est physicum quidpiam, consistens super terram, sed quod *Morale* est in hominibus. Hoc namque apertè demonstrat sacer contextus, vi cuius illa ad quodcumque solvendum, seu ligandum super terram protensa potestas combinatur cum clavibus Regni cælorum. Quidquid ergo humani operis ac rei habet respectum ad Regnum cælorum, continetur sub illo *Tò Quodcumque*. Hæc verò humanorum actuum ac functionum in Regnum cælorum ordinabilitas, est ipsissima moralitatis ratio, in homine, Christianitatis caractere præcipuè insignito, obtinens ordinem ad Ecclesiam tum Militantem, tum Triumphantem: ex ordine namque ad hoc utrumque Regnum cælorum, sunt definitæ claves, Petro, ejusque successoribus commissæ, cum potestate solvendi & ligandi quodcumque super terram. Quod quidem igitur Christus nihil de eo genere, quod super terram *Morale* est, aliquo ad Regnum cælorum respectu vestitum, ab illa potestate exceperit, num dicere fas est, de tali Regnum cælorum respicientium rerum genere, non esse Reges, seu potestatem Regiam, non tam in se *Formaliter* spectatam, quoad præcisam naturam suam, quomodo se habuissent in statu etiam puræ naturæ, sed quâ applicatam subiecto insignito Christianitatis caractere, unâ cum Regis hujusmodi universis *Moralibus* actibus, ipsoque adeo Regiæ potestatis exercitio?

4. Quis namque pro secundo ausit Christiano Regi eam inurere ignominiam, ac si ex caractere Christianitatis, quo in sacro Baptismate est insignitus, non æquè ac cæteri homines Christiani, haberet signum Divinitus impressum, coordinativum animæ ad regnum cælorum, subiectæ adeo clavibus Apostolicis, Petro, ejusque successoribus commissis? Harum verò clavium sphaera à Christo Domino describitur ex *indefinitâ* ligandi & solvendi potestate, supra omne *Morale* protensâ, quod ita est super terram, ut tamen respectum habeat ad regnum cælorum. Numquid autem, si actus quicumque *Moralis* in Rege,

publici quoque regiminis, deficiat ab honestate *moralis* etiam *naturali*, eo ipso, quod homo sit elevatus ad statum supernaturalem, & dum Christianus est, talis suæ elevationis signum præferat ex caractere per sacrosanctum Baptisma sibi indito, prorsus hinc redditur consequens, talis actus à naturali honestate deficientis *moralitatem*, contrahere reatum peccati, cum sine quoque supernaturali cælestis beatitudinis pugnantem? Quomodo igitur fas foret, actus *moralis* Regiæ potestatis, ut sic regimen *Politicum* respicientes, excipere à *moralitate*, ex Christi institutione, sanctæ Ecclesiæ clavibus subiectâ.

Sed numquid pro *tertio* excipere licebit, peccati reatum ex Regiæ potestatis perverbo usu resultantem, respicere duntaxat *conscientia* forum, subjacereque Sacramentali solummodo absolutioni? At Christus illis verbis suis commisit Petro, ejusque successoribus *Oecumenicam* solvendi & ligandi potestatem, quæ complectitur Fori quoque *Externi* iudicium, protenditurque ad quodcumque hominis Christiani *Morale*, sub præinsinuato ad regnum cælorum ordine consistens, vinculum. Nefas igitur foret, negare, potestatis Regiæ homini ad statum supernaturalem elevato, & caractere Christianitatis insignito, inexistens, qualiacunque exercitia subesse *Oecumenicæ*, Summi Pontificis Petro succedentis authoritati, Forum quoque *Externum* respicienti: sive hujusmodi Regiæ potestatis actus propriè se habeant per modum legis, sive per modum sententiæ judicariæ, respiciantque non privatum duntaxat subditorum, sed etiam publicum *Politicum* Regiminis Bonum, cum sic etiam obtineant talem super terra *moralitatem*, quæ ipsum regnum cælorum respicere debeat.

An verò pro *quarto* claves regni cælorum cum *indefinitâ* suâ ad omne *Morale*, quod est super terram, protensâ ligandi & solvendi authoritate, Petro, ejusque successoribus per Christum commissas fas est, ita coarctare, quasi instar *economicæ* potestatis privatum, duntaxat salutis æternæ commodum in sibi subiectis ovibus, solum *sigillatim* ac *divisim* spectatis, attendere debeant? Verùm eo ipso, quod claves illæ, secundum Christi Domini sacrorum verborum contextum, habeant respectum ad Ecclesiam, quæ est regnum quoddam ex cunctis Christi fidelibus coadunatum, oportet, illam *indefinitam* ligandi & solvendi potestatem, protendi etiam super publico Ecclesiæ, fideliumque in unum Christi corpus *Mysticum* coadunatorum Bono, quâ in Regnum cælorum, tum æternæ fidelium salutis, tum Divini honoris etiam publici finem, respiciens ordinabili. Hæc autem publici intrâ Ecclesiam regiminis ratio consistere haud potest, absque *Oecumenicâ* authoritate condendi leges publico Ecclesiæ Bono convenientes, & absque judicariæ potestatis in Foro etiam *Externo* exercendæ usu, ubi Ecclesiæ sanctæ necessitas tale quid exigit. Cui proinde publico Ecclesiæ regimini subesse debet, quidquid in Regibus caractere Christianitatis insignitus, est *moralitatis*, in regnum cælorum ordinæ,

bilis. Quia igitur ipsius etiam Regiæ potestatis ad certum subiectum applicabilitas, atque autoritatis ejusmodi in tali subiecto consistentia cum omnimodis, publicis etiam judiciarijs actibus, utique *Morale* quid est, in regnum cælorum ordinabile, quomodo à clavis, publicum sanctæ Ecclesiæ regimen importantibus, & ad quodcumque super terram *Morale*, quò in regnum cælorum scilicet ordinabile, protensis, excludere liceret Regiam potestatem, non tam in se formaliter, secundum quod est *juris Divini*, quam subiectivè spectatam, quoad sui ad certum subiectum applicabilitatem, ex *moralis* hominum dispositione pendente, nec non quoad publicos seu Judiciarie, seu Legislative potestatis actus, quò *moralitatis* etiam supernaturalis, in cælorum tam Militans, quam Triumphans regnum ordinabilis participes?

7.
ex pag.
44. n.
p. 2.
pag. 26.
n. 11.
ex cit.
pag.
44. n.
p. 2.
ibi n.
p. 4.
8.

Ex hac proinde super quodcumque in terris *Morale* protensa autoritate Pontificiâ, pro quinto profuxit, quòd Gregorius II. ob publicas Ecclesiæ necessitates, Caroli Martelli Francorum Regis subsidium implorans, eidem detulerit Romanum Consulatam: quòd idem Papa Leoni Isaurico in Catholicos sævienti tributum à Romanis pendi solitum abrogavit: quòd Zacharias Papa Regnum Franciæ Childerico inter otia & voluptates marcenti ademptum, transtulerit in Pipinum, ut scilicet subsidium ferret Ecclesiæ, adversus iteratas Longobardorum molestiones, Copronymo Imperatore nulli aliud bellum, quam cum sanctis Imaginibus gerente: quòd Stephanus Papa III. Jus Regiæ Coronæ ad Pipini quoque successores prorogavit, faciens, ut Franciæ Procures juramento se obstrinxerint, nunquã ex aliâ, quam Pipini stirpe, Reges à se admissum iri: quòd denique Leo III. Occidentis Imperium a Græcis ademptum, Ecclesiæ sanctæ publicis necessitatibus ita exigentibus, transtulerit in Carolum Pipini filium, ejusque stirpem masculinam.

Horum universorum pro quinto ratio accersiri potest ab Extravagante unicâ, *Si fratrum. Ne sede vacante.* quòd nempe Romano Pontifici in personâ Petri, terreni simul & cælestis Imperij jura Deus ipse commiserit. Sed quomodo, inquit, terreni Imperij jura dici possunt à Deo fuisse Papæ commissa? Non aliâ utique ex ratione, quam prout terrenum Imperium inter Christianos supervestitur ordinabilitate in regnum cælorum tam Militans, quam Triumphans, atque sub hac formalitate *Moralitatis* etiam supernaturalis, subordinatur auctoritati Divinitus constitutæ ad quodcumque super terram *Morale* solvendum, seu ligandum, in regnum scilicet cælorum, atque adeò ad publicum quoque Ecclesiæ sanctæ regimen, ordinabile. Ab hoc namque ordine Divinitus constituto excludere terrenum inter Christianos regnum, perinde foret, atque hoc redigere ad statum seu puræ naturæ, seu Ethnicismi, qui, uti destitutus erat lumine supernaturali, sic eidem haud lucebat ille in Ecclesia Christi Divinitus constitutus ordo ad regnum cælorum, cui omne super terram *Morale*, adeòque ipsum etiam regnum terrenum, quò *Moralitate* ejusmodi inter Christianos supervestitur, subordinari debet.

S. II.

In quo præactæ assertiois secundæ fit confirmatio ex Deut. 17. capite v. 8.

EX hoc namque sacro textu constat, si difficile & ambiguum inter lepram & lepram, inter causam & causam, inter sanguinem & sanguinem perspiceretur judicium, oportuisse, ut judiciaria potestas sæcularis ad summi sacerdotij judicium deferretur, requirendo inde judicij veritatem. Quæ potestatis sæcularis ad sacerdotij Veteris auctoritatem subordinatio, tanta erat, ut omnino fuerit faciendum, quodcumque ex illius judicio fuerat sancitum, Deo statuente mortis pœnam adversus illum, qui noller obedire sacerdotis imperio. Judicisque decreto. Quæ proinde sæcularis judiciariæ potestatis ad sacerdotium subordinatio complectebatur causas tam Civiles, quam Criminales, ubi de judicij ex Divina lege definiendi veritate, in Politico Tribunali ambigebatur. Quidni ergo Novi quoque Fœderis summus Pontificatus, cui commissæ sunt claves regni cælorum, ad quodcumque super terram *Morale*, quò in regnum cælorum ordinabile, per Christi Domini verba protensa, dicendus sit habere sibi subordinatum quodcumque inter Christianos Politicum regimen, & judicium, quò *moralitate* hujusmodi supervestitur, nisi regnum ejusmodi politicum excludere malis ab ordine regnum cælorum respiciente?

Si pro secundo quispiam contendat, id discriminis esse inter Novum & Antiquum Testamentum, quòd in hoc leges Judiciales fuerint Divinæ, quarum adeò interpretatio merito petenda erat à sacerdotali auctoritate: at in Novo Testamento leges Fori Civiles sint Juris humani, ab ipsis Regibus & Imperatoribus latæ, ut secundum eorum normam perageretur judicium. Qui ergo dicere fas sit, super eas extendi supremam Christiani sacerdotij auctoritatem?

Verum hac Novi & Antiqui Fœderis discrepantiâ spontè admittâ, considerandum adhuc superest ex præadducto sacro textu, quòd sacerdotale judicium in Veteri Testamento, directe ferebatur super legis judiciariæ Divinitus constitutæ interpretatione, ut tamen indirectè per modum objecti materialis attingeret ipsas quoque Civiles causas, præviæ de legitimo legis sensu, sacerdotalis sententiæ conformiter dijudicandas: eodem sacro textu dilucidè sanciente: Si difficile & ambiguum apud sæcularis Fori iudices perspiciatur fuerit judicium inter sanguinem & sanguinem, causam & causam verè Civilem, (utpote super quâ intrâ laicæ potestatis portas, seu tribunalia existebat judicium variatio) eatenus debuisse judicij veritatem indagari ex judicio sacerdotis, ut in ejusmodi specificâ causâ oportuerit, iudices laicos, sequi sententiam sacerdotum.

Et si verò leges, secundum quas intrâ statum Novi Fœderis sit judicij Civiles ac Criminalis in foro sæculari moderatio, non jam sint specificè Divinæ, sed ab ipsis Regibus seu Imperatoribus, pro suo Regno seu Imperio latæ fuerint:

rint: attamen cuiuscumque legis ratio exigi ad essentialiam sui valorem, ne sit difformis sed positivè conformis juri Divino, vel naturali, vel positivo. Hæc autem cum jure Divino etiam naturali conformitas, ex statu supernaturalis hominum elevationis, subsistere nequit, si qualemcumque habeat cum lege Divinâ sacris Litteris nobis patefactâ dissonantiam. Sub quâ proinde cuiuscumque cum honestate sacris Litteris lancitâ, difformitatis formalitate, ad Ecclesiasticâ potestatis spheram spectante, lex à Rege, vel Imperatore lata, per modum objecti materialis indirectè saltem subijcitur sanctæ Ecclesiæ iudicio, & authoritati; siquidem hujus spheræ, secundum dilucidâ Christi verba, complectatur *Quodcumque in terris Morale*, quâ in regnum cælorum ordinabile, sive quâ supervestitum moralitate seu conformitatis, seu difformitatis cum regno cælorum.

Huc pro tertio reduci potest praxis, intrâ Ecclesiâ quoad leges Imperatorias reformandas, multimodè frequentata. Leges namque Imperatorie olim firmabant validam, etiam malâ fide peractam præscriptionem. Quod, ubi Summi Pontifices agnoscebant, non cum naturali duntaxat honestate, sed cum supernaturalis quoque Moralitatis rectitudine pugnare, ex authoritate Christi vicariâ improbabant tanquam iniquum. Et quia nulla est excogitabilis iniquitas juri naturali repugnans, quin supernaturalis quoque honestatis rectitudini adverletur, ideo malæ fidei præscriptio, non poterat damnari, quâ æquitas supernaturalis moralitatis contraria, quin abolenda decerneretur sub moralitate, quâ præciso etiam luminî naturali adversante. An non igitur sub hoc supernaturalis moralitatis respectu in lege Civili Præscriptionis reformandâ, iudicii veritas ita procedere debebat ex Summi Sacerdotij authoritate, ut hæc *Quodcumque in terris Morale*, quâ ad regnum cælorum ordinabile ambiens, quovis valuerit iniquitatem Juris, à Politicâ authoritate contra æquitatem tam naturalem, quam supernaturalem perperam constituitur.

Sic pro quarto Jura Civilia olim decreverunt, jusjurandum ex metu ininitum, esse invalidum, sacri autem Canonès è contrario vinculum Religionis inde obortum sanxerunt validum, sed authoritate Ecclesiæ rescindendum. An igitur dicere fas est, non attentâ ejusmodi Canonice sanctione, posse intrâ lineam moralitatis naturalis defendi illius jusjurandi invaliditatem, utpote stabilitam ab Imperatoriâ supremâ politicâ authoritate? Hoc si quispiam tueri vellet, profectò tateri deberet, dari honestatem quampiam naturalem ordinis, quæ supernaturali moralitati esset contraria, quod tam impossibile est, quam indubitanter verum est, verum naturalem ordinis pugnare haud posse cum vero supernaturalis ordinis: neque tamen veritas supernaturalis ex naturali ordinis veritate, sed hæc e contra ex illâ est dijudicanda.

Quintò. Hoc proinde argumentandi genus (quo versus decimus octavus ex Matthæi 16. capite in præcedenti S. nostro adductus, conferretur cum præsentî versu octavo præallegati 17. capitis Deuteronomij) etiam complexus est In-

nocentius III. in Cap. Per venerabilem. Qui filij sint legitimi. Ubi Pontifex iste dans rationem, quo jure & authoritate etiam quoad temporalitatem dispensarit in illegitimitate filij Regis Franciæ, hunc in modum argumentatur. *Rationibus inducti, Regi gratiam secimus requisiti, causam tam ex Veteri, quam Novo Testamento trahentes, quod non solum in Ecclesiæ patrimonio, veram etiam in alijs regionibus, certis causis inspectis, temporalem jurisdictionem casualiter exercemus, non quod alieno juri præjudicare velimus, sed quia, sicut in Deuteronomio continetur: Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perpexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepram & lepram &c. venies ad sacerdotes Levitici generis &c. & facies, quæcumque di. erint, qui præsunt loco, quem elegerit Dominus, sequentisque eorum sententiam &c.*

Sanè cum Deuteronomium Lex secunda interpretetur, ex vi vocabuli comprobatur, ut, quod ibi decernitur, debere in Novo Testamento servari: locus enim, quem elegit Dominus, Apostolica Sedes esse cognoscitur &c. Is vero super sacerdotalis Officij coadjutores, iudex existit, cui Dominus inquit in Petro: *Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis &c.* Eius vicarius, qui est, sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, iudex vivorum & mortuorum. Tria quippe distinguit iudicia, primum inter sanguinem & sanguinem, per quod Criminale intelligitur & Civile. Ultimum inter lepram & lepram, per quod Ecclesiasticum denotatur & Criminale Medium inter causam & causam, quod ad utrumque refertur, tam Ecclesiasticum, quam Civile, in quibus, cum aliquid fuerit difficile & ambiguum, ad iudicium est Sedis Apostolicæ recurrendum, cuius sententiam, qui superbiens contempserit observare, mori præcipitur, id est, per excommunicationis sententiam velut mortuus à communione fidelium separari. Quæ igitur in Antiquo Fœdere erat sacerdotij summi prærogativa Deuteronomio, 17. v. 8. sancita, ad iudicii veritatem in causis ambiguis tam Criminalibus, quam Civilibus pro foro etiam seculari decernendam, par, imò major in Novo Fœdere est Summi Pontificatus seu vicariatus, ipsummet Christum repræsentantis, præminentia, vi illius Canonis definita, ad hoc, ut, dum dubitatio, seu queritio oritur de moralitate in regnum cælorum ordinabili, vi constitutionis per Christum Matthæi 16. capite lata, iudicii, seu legis veritas pro causis seu Civilibus, seu Criminalibus in Foro quoque Politico determinandis, referenda sit ad Christi vicariatium, seu Summum Pontificatum.

Pro sexto igitur concludere tandem licet per hanc sequentem argumentationem. Quemadmodum scilicet Deuteronomio, 21. cap. 5. Deus imperavit, ut ad verbum sacerdotum omne negotium, & quidquid mundum, vel immundum est, finiatur. Sic quid moralitati honestatis supernaturalis vel difforme, adeoque immundum, vel conforme, ac proinde mundum sit in omni etiam seculari negotio, quæ tionis hujusmodi definitio spectat ad Romani Pontificis authoritatem super quocumque in regnum cælorum in terris ordinabili à Christo protensam. Quare

A 2

Sacer-

Sacerdotij Regalis, seu vicariatus Christi iudicium super Regijs quoque & Imperatorijs, lineæ *supernaturalis moralitate* necessariò supervestiendis legibus, & consequenter super *Civilibus* ex harum normâ decidendis causis quibuscumque, superextenditur, non quidem *directè ac per se*, sed *indirectè & materialiter*, quatenus scilicet Summi Oecumenici Pastoris officium requirit, providere, ne quid à jure *Divino seu naturali*, seu *positivo* distortum irrepat, siquidem deviatum a naturali æquitate, subsistere nequeat, quin habeat repugnantiam cum fine salutis æternæ, honestatæque etiam supernaturali, ipsiusque Religionis sanctæ decore. Sub quâ adeo repugnantia *formalitate*, si quando in legibus *Civilibus* interveniat, illæ ceu *objectum materiale*, necessariò subesse debent iudicio Pontificiæ autoritatis, ad *Quocumque in terris Morale*, ceu *ordinabile in regnum cælorum* protensæ.

S. III.

*In quo præfatæ assertionis secundæ**Probatio fit ex Christi Domini verbis*Ioannis ultimo prolatis ad Petrum: *Pasce oves meas: Pasce agnos meos.*

18. **N**Am primò, quam Christus Dominus cit. *Matth. 16. cap.* clavium potestatem promiserat Petro, intrâ Ecclesiam ad finem mundi usque duraturam, successione ordine, eam post gloriosam resurrectionem sub præadductis verbis *actualiter* contulit eidem Apostolorum Principi. Hæc namque pascendi potestas ita habet respectum ad singulos Christi fideles, verbo Dei, & correctione salutiferâ pascendos, ut simul habeat ordinem ad publicum Ecclesiæ regimen, Ecclesiamque sanctam, ceu *Mythicum Christi Corpus*, ac Regnum, publicâ adeo autoritate pascendum, sicque gubernandum ad communem sacræ Religionis utilitatem. Cui proinde publici quoque regiminis, seu Christiani regni ordini subduntur, quotquot sunt Christi oves seu agni. Quis ergo Reges Christianos ab hoc Christi ovium ordine, ac regimine etiam publico, exclusos velit, dum tamen Christus nullam suarum ovium, caractere nempe Christianitatis in Baptismate insignitarum, ab illo Pastoralis munere, publici Ecclesiæ sanctæ regiminis normam præferente, exclusam voluerit?
19. Neque pro *secundo* trias movere, fas est, ex verbo *Pasce*, quasi hæc vox mitior videretur, quam ut regiminis publici coercitivam etiam potestatem denotaret. Etenim Psalmi *vigesimi secundi versus primus*, qui in Vulgatâ ita legitur, *Dominus regit me*, in alia versione hinc constat verbis, *Dominus pascit me*, claro ad eò argumento, verbum *pascendi* esse aptum, significare publici quoque regiminis auctoritatem. Hanc verò significationem habere locum in illis Christi ad Petrum prolatis verbis, evincitur ex hoc, quòd sub illis collata fuerit ipsissima illa auctoritas, quæ *Matthæi 16.* fuerat à Christo promissa Petro sub clavibus regni cælorum, cum *indefinitâ* potestate ligandi

ac solvendi *Quocumque in terris Morale*. At huiusmodi solentis solvendi & ligandi autoritas, obtinens ordinem ad regnum cælorum Militantis etiam Ecclesiæ, Hierarchicam publici quoque regiminis normam, uti sacra Fides docet, præferentis, non potest non esse iurisdictionis, cuius sphaera complectatur universam *Moralitatis* lineam *indefinitè*, absque ullâ proinde exceptione spectatam, atque ad eò quidquid in Regiæ potestatis vel ad certum subiectum applicabilitate, vel publici regiminis est *moralitatis*, sinu suo ambientem.

Neque pro *tertio* juvat, quòd sub Concilio Tridentino aliqui Galli objiciebant, verba illa, *Pasce oves meas*, complecti singulas duntaxat Christi oves, *Divisim*, non verò *Collectim* spectatas, quâ *constituente unam Christi Ecclesiam*. Hoc namque objiciebatur, ne inde probari possit Papæ super Concilio universam Ecclesiam repræsentante, sicque oves Christi *collectim* in Episcopis complectente superioritas; de quo puncto agemus *sequenti articulo*. Interea sermo hic est de Regibus *figillatim* spectatis, qui si oves Christi audire velint, utique comprehenduntur etiam sub illis verbis, Petro, ejusque successioribus discretè concedentibus potestatem pascendi, sive regendi universas Christi oves, ex autoritate protensâ super *Quocumque in terris Morali*, in Ecclesiæ tam Militantis, quam Triumphantis cælorum regnum ordinabili, à quo *Moralitatis* ordine turpe esset, Christianorum Regum quamcumque, publici quoque Regiminis functionem, ipsiusque etiam Regiæ ad hoc subiectum applicabilitatem excipere.

Quòd si igitur pro *quarto* Rex Christianus non in suâ duntaxat personâ extra sacrosancti regiminis Ecclesiastici, ceu universalis Christi ovium pascui, limites aberret, sed alios in super Christi fideles ab hoc Christi ovium grege abducat, imò ipsam Christi Ecclesiam quoad publicum sacræ Religionis propagandæ, atque conservandæ conformè Divinitus constitutum regimen infestet, ejus jura invertat, unitatem Fidei conturbare nitatur, seu ejus perturbatores tueatur, atque defendat, sanctamque Religionis publicæ pacem evertere moliat, quomodo talis Rex, Christianitatis caractere insignitus, quoad omne id, quòd in se super terram *Morale* est, respiciens Regnum cælorum, ejusque claves, non subiacebit, haud privatæ duntaxat correctioni, sed publicæ etiam Oecumenici supremi Pastoris correptioni?

Id pro *quinto* confirmatur ex Bonifacii VIII. Constitutione *Extravagante. Vnam sanctam. De majoritat. & obedientia*. Cujus summa in hanc argumentationem reduci potest. Quando Christus Petro, ejusque successori dixit? *Pasce oves meas*; intelligantur eidem commissa universæ Christi oves, eisque ad eò de necessitate salutis, credere, quòd Romano Pontifici, ceu Petri successori, sublit omnis humana creatura in Ecclesiæ unitatem congregata sub uno Capite Christo, ejusque Vicario. Sub eâ autem Pastoralis muneris potestate continentur duo gladij, *spirituales* videlicet ac *temporalis* auctoritas:

thoritas: Christo Domino, ubi Apostoli dixerant: *Eccc duo gladij hic* (id est in Ecclesia) respondente: *Satis esse*. Inter quos adeo binos gladios temporalis potestas fuit à Christo designata: *Allegoricè*, quando dixit ad Petrum: *Converte gladium tuum in vaginam*. Ex hoc namque evincitur, non spirituales duntaxat, sed etiam temporalem potestatem, subesse authoritati Ecclesie, sub eà quidem differentià, ut ille potestatis spiritualis gladius manu sacerdotis, hic vero temporalis potestatis gladius manu Regum, sed ad nutum & patientiam sacerdotis, sit exerendus.

23. Pro sexto firmatur id ipsum præacta *Extravagantis* argumento in hanc formam redacto. Etenim gladium esse sub gladio, & temporalem authoritatem quoad sui exercitium, subijci spirituali potestati, evincitur etiam ex illa Apostoli sententià, quò dicitur non esse potestas, nisi à Deo, quæ autem à Deo sunt, ordinata esse. In vi cuius prout ordinationis Divinæ, oportet, ut eatenus gladius sit sub gladio, quatenus potestas temporalis, utpote inferior, per spirituales, seu superiorem potestatem reduci debet in supremam: sicque adeo potestas terrena, si deviet, judicanda est à potestate spirituali.

24. Pro septimo igitur ex dicta *Extravagante* in hunc modum concludere tandem licet. Quandoquidem inter universas Christi oves Romano Pontifici, seu Petri successori commissas, reputentur etiam Reges Christi charactere insigniti, sub potestate autem pastoralis per Christum suo Vicario Petri successori concessa, continentur duo gladii, authoritatis spiritualis & temporalis, eà tamen cum subordinatione, ut potestas terrena tanquam inferior, per spirituales, seu superiorem, reducenda sit in supremam. Iccirco manifestum jam extat ex sacræ Scripturæ textibus, in præacta *Extravagante* deductis, Reges cum suæ potestatis gladio, quoad huius exercitium, subesse Romani Pontificis spirituali authoritati.

25. Nec obstat pro octavo, quòd in *Clementina Meruit*. De privilegijs. caveatur, per istam Bonifacij VIII. *Extravagantem*, nullum generari præiudicium Galliarum Regi ac Regno, seu Regnicolis Galliarum, ita ut in vi huius Bonifacianæ *Extravagantis* amplius subijciantur Ecclesie Romanæ, quàm antea existebant, sed in eodem intelligantur esse statu, quo erant ante præfatis definitionem.

26. Nam totum hoc concedendo, ita licet argumentari. Nempe dici nullatenus potest, quòd præiudicium aliquod sit à Bonifacio VIII. illatum, dum Rex Franciæ cum universis Regnicolis suis computatur inter oves Christi. At potestas pastoralis super universas Christi oves protensa, ex Christi instituto, continet duos gladios, potestatis scilicet spiritualis & temporalis, ita ut hæc sit quidem in manu Regum, ad nutum tamen, & patientiam sacerdotis exrendenda. Nequit verò, quòd ex Christi instituto est sancitum, non esse antiquius illa Bonifacianà constitutione. Nihil ergo istorum à Clemente V in *Clementina Meruit*. est correctum: quippe cum illa præcisè statuatur, quòd per Bonifacij VIII. *Extravagantem* unam sanctam, nul-

lum Regi, Regno, & Regnicolis Franciæ debeat generari præiudicium, ita ut isti amplius exinde sint subijcti Romanæ Ecclesie, quàm antea existebant, sed intelligantur in eodem esse statu, quo erant ante definitionem præfatis.

27. Quo sic constituto, pro nono licet taliter argumentari. Nempe illa definitio Bonifacij VIII. in eo se tenebat, quòd ex ipso iure Divino sanxerit subordinationem gladij temporalis erga gladium potestatis spiritualis, ita ut, si illa deviet à recta ratione, sit iudicanda à potestate spirituali. At istud spirituale iudicium Oecumenici Ecclesie Pastoris potestati concessum, subsistit ex vi clavium Ecclesie, Petro, eiusque successoribus commissarum in tantum, ut, quodcumque ligaverit, vel solverit super terram, sit vel ligatum, vel solutum in celo. Eo ipso autem, quòd Regiæ potestatis exercitium ita sit super terram, ut in Christiano Rege dicat ordinem ad regnum cælorum, oportet, ut sub respectu lux ad æternam salutem, seu sacræ Religionis utilitatem publicam ordinabilitatis, sit inter illa *Quæcumque*, quæ super terram continentur sub Oecumenicâ clavium potestate seu solvendi, seu ligandi. Quoad hanc igitur potestatis Regiæ erga authoritatem Oecumenicam Summi Pontificis, subordinationem, illa Bonifacij VIII. *Extravagans* nullum præiudicium generavit Regi, Regno, & Regnicolis Franciæ, sed hos relinquens in statu, in quo vi Juris Divini, ante eam definitionem fuerant, non potest quoad debitam illam respectu Romanæ Ecclesie subordinationem ac subjectionem, per dictam *Clementinam Meruit* esse correctam.

28. Hinc pro decimo istam Regum Christianorum erga Romanos Pontifices subjectionem isto adhuc sæculo, nempe Anno 1615. adversus Oratores Ordinis Popularis in Comitij generalibus Franciæ, strenuè asseruerunt Cleri & Nobilitatis Ordines, Cardinale Perronio horum nomine firmante eandem subordinationem quàm plurimis exemplis; prout videre licet apud Gabrielem Bartholomæum Gramondum sacri Regij Consiliorij Senatorem, & Parliamenti Toloiani Præsidem sub actis dicti anni 1615.

29. Sic ergo inducitur ibidem ex Cleri, & Nobilitatis Franciæ manda to diservisse præfatus Cardinalis. Constat, exemplis plena esse historiarum volumina, quibus confirmatur Summæ Sedis in Reges potestas à fide degeneres. Ita Euphemum Patriarcham Constantinopolitanum Anastasio Imperatori negasse obsequium, & fidem, donec Concilio Chalcedonensi subscripsisset. Ita eidem Imperatori in Eurychis hæresim relapsò, restitisse acriter Symmachum summum Pontificem, ita Clotarium Regem Gallorum, ob scelus immane in Ecclesia Dei, nec luctu patratum, post mundatum sanguine innocenti altare, fuisse pœnas arbitrio Summi Pontificis condignas culpæ. Ita Iustinianum secundum; ita Philippicum Imperatores à Sergio & Constantino Summis Pontificibus multatos. Ita Leonem Isauricum Imperio dejectum Gregorij II. decreto, quia Iconoclastarum hæresi infectus, dogma propugnabat exemplo, & vi. Ita Carolum Magnum evedum ad Imperium Occidentis ope Romanæ Sedis.

Ita Childericum Regno dejectum: ita substitutum homini per otium enervi, fastigique Regiæ dignitatis impari Pipinum, assensu Sedis Apostolicæ, quam à Gallis consultam, tradunt historiæ monumenta. Ita Fulconem Archiepiscopum Rhemensem intentasse Carolo Simplici minas, velut clienti suo. Ita Philippum primum Gallorum Regem, semotum ab Ecclesia Dei, adulterij manifestam palam commissi, post repudiatam sine causâ uxorem, eventumque in solium pellicem, quâ utebatur ut suâ, marito superstiti. Ita Gregorium septimum sacris interdixisse Henrico IV. Imperatori, subditisque solvisse obsequij nexu. Ita excommunicatos Philippum Augustum Gallorum: Ioannem Anglorum Reges. Ita Ottonem Imperatorem: ita Rymundum Comitem Tolosanum, quorum hic per scordiam in Albigenisim hæresim lapsus, succubuit Pontificiæ potestati, in augmentum Gallici Regni, cui Comitatus Tolosanus adjunctus est dono Provincialium. Ita fidei sacramento solutos olim ab Innocentio IV. Frederici Imperatoris subditos, debitum Lugdunensi tunc Concilio fulmen. Ita dejectum Petrum Aragoniæ Regem, Martino Pontifice procurante, ob insaniam horrendam laeniæ, cui à Vesperis Sicilianis nomen. Ita ab Urbano V. contra Petrum Crudelem, (id illi nominis à sevitia datum) Castellæ Regem, indictam, promulgatamque excommunicationem, quia hæreticus, Ecclesiæque Orthodoxæ hostis erat.

30. Ex isthac proinde Perronij, seu Cleri potius & Nobilitatis Franciæ peroratione fas est, pro undecimo ita concludere. Cùm manifestum jam liqueat, Primam, de quâ hic agitur, moderni Gallicani propositionem à tertio Populari Ordine in Generalibus hujus sæculi anno scilicet 1675. celebratis Comitibus assertam, constanter rejectam ac refutatam fuisse tam à Clero, quàm Nobilitatis Ordinibus, mirum profectò est, Galliæ Episcopos in suo Parisiensi sub annum 1682. habito Conventu, à pristino Gallicano Clero deservisse in apertam Status Ecclesiastici perniciem, dum, si quæ deinceps Ecclesijs intentarentur præjudicia, nulla jam autoritas Regem, ejusve ministros in Jura Ecclesiastica involantes, cohibere posset.

§. IV.

In quo Ecclesiastica supra Reges autoritas sit probatio ex 2. Paralip. 26. capite.

31. Hoc in loco legitur Ozias sanctuarium ingressus, adolevisse incensum super altare thymiamatis, Azariâ summo Pontifice, & sacerdotibus octoginta resistentibus, eumque leprâ percussum festinatò expellentibus, exindeque loco ipsius à regimine dejecti, populum gubernante Ioathan ipsius filio, qui successit in regnum. Hunc igitur sacrum locum cum Deuteronomij sacris textibus supra §. 2. expressis conferendo, hunc in modum licet argumentari. Quia nempe Veteris Testamenti sacerdotibus potestas erat, per Verbi Divini interpretationem formandi ac ferendi sententiam super veritate judicij, causam etiam Civilem, imò & Criminales concernentis. Ex præallegatis Deuteronomij sacris textibus à fortiori dicendum est, id sacerdotium habuisse talem au-

thoritatem super causis spiritualibus Veteris Testamenti, qualis erat Ozias arrogata præsumptio, ut templum Domini ingressus, adoleret incensum super altare Thymiamatis. Super hac igitur Divini ordinis transgressione, non ex privato duntaxat, sed sacerdotalis autoritatis publico iudicio, Azarias sacerdos, unâ cum reliquis octoginta sacerdotibus, ferebat sententiam, positivè resistendo, sicque autoritativè dicendo: Non est tui officij Ozia, ut adoleas incensum, sed sacerdotum, qui consecrati sunt ad hujusmodi ministeriû. Quod si ergo in Nova Lege contingeret, Regem quempiam Christianum involare in jura sacerdotij supremi, Ecclesiæque sanctæ pacem, ejusque supremam autoritatè iniquis machinationibus perturbare, ac pessumdare, imò sibimet arrogare & usurpare; an minus dixeris esse in Novæ Legis, ac in Antiqui Fœderis summo Sacerdote autoritatis, ad pronuntiandum judicialiter super talis Regis quantumvis supremi arrogantia?

Pro secundo lubens equidem dabo, Azariam summum sacerdotem non exauthorasse Regem Oziam in tantum, ut ipsi adimeretur Regiæ potestatis jus quasi radicale, exutus tamen fuit ejus exercitio. Nec porro dicere fas est, regiminis publici administrationem Regi Ozias ademptam fuisse, non tam ex sententiâ summi sacerdotis, quàm per consequentiam duntaxat, quod à Domino percussus leprâ, exinde à consortio hominum separatus degeret. Nam sacerdotis expressis verbis ait: Azariam cum sacerdotibus, ubi vidisset, lepram ex Ozias Regis fronte apparere, festinatò eum expulisse, non aliâ utique, quàm autoritatis publicæ sacerdotio annexæ potestate: ex quâ nempe autoritate juxta Levitici 13. caput penes sacerdotem stabat arbitrium separandi leprosum. Quod aded Azariæ summi sacerdotis arbitrium erga Regem Oziam, non operabatur localem duntaxat ab hominum consortio separationem, sed formalissimam à regimine avulsionem, ita ut jure Regio penes ipsum habitualiter adhuc subsistente, ejus tamen exercitium ipsi abrogaretur in tantum, ut Ioathan filius ipsius judicaret ex tunc populum non patris nomine cùm de hoc nihil dicat sacra Scriptura, sed absolutè absque illius erga Oziam in gubernando Regno dependentiæ mentione, asseveret; Ioathan ex tunc rexisset domum Regis, & populum terræ.

Hinc pro tertio concludere licet. Sicuti ergo quisque privatus leprosus arbitrio sacerdotis erat à consortio hominum separandus, ibi n. veluti Civiliter mortuus, adeoque jure Civilis societatis spoliat; sic Ozias Regis per sacerdotis summi arbitrium, ab humano consortio separatio, facta erat etiam quoad Politicam cum subditis communionem avulsionem, Regiæque aded potestatis vel per se, vel per alium, seu vicarium suum exercendæ spoliationem: cùm cæteroqui nō tam Ioatham, quàm Ozias pater dicendus esset illo adhuc tempore regnasse. Quia proinde summi in Antiquo Fœdere sacerdotis judicialia potestas se protendebat super Regis Ozias, sacerdotale munus sibi arrogantis, scelerè, ejusque leprâ à Deo percussis, quoad Civilem quoque & Politicam

ticam gubernationem separatione, atque ad eod Regiæ administrationis exercitio adimendo: quid ni dixeris, Oecumenicam Summi in Novo Fœdere Pontificis auctoritatem propterea super Regum temporalium in jura sanctæ Ecclesiæ involantium, seu hæreseos spiritali leprâ infectorum præsumptuosam arrogationem, sanctæque Ecclesiæ publicam infectionem, eorumque hinc à fidelium publicâ communionem separationem, imò & Regiæ administrationis, quinimò juris quoque Regij, si publicæ necessitatis ratio expostulare videbitur, privationem; prout ex Novi Testamenti Tabulis probatum extat in præcedentibus, ultèriusque ostendetur in subsequentibus paragraphis.

34- Hujus generis insigne exemplum pro quar-
to hic adferri potest ex Imperij Occiden-
talis à Græcis Imperatoribus hæresi infectis in
67. n. Francos, Carolique Magni personam ac stir-
peni translatione: cujus historiam succinctâ
136. methodo sic describit Hermanus Hermes in
suo iure publico cap. 3. à n. 3. Cùm nempe Romani
Pontifices ab Orientalibus Imperatoribus contra
Longobardorum sævitiam, opem implorâ-
rent, frustra autem, tum quod vix vires sup-
petere ijs, propter vicina loca à Saracenis,
Avaribus, Bulgarijs, & Hunnis ac alijs tuenda;
tum quod Constantinopolitani Imperatores in
Iconomachia hæresin lapsi, cum Pontificibus
ipsorum hæresi aduerlantibus, similitates
haberent, utpote qui non tantum sacras imagi-
nes Constantinopoli, & in Oriente impiè ab-
radii iusserunt, sed idem Romano Pontifici sub
pœnâ mortis persuadere volebant; quorum a-
mentiam Gregorius II. Pontifex non solum
contempsit, sed etiam in Missarum Solemnij
Orientalis Imperatoris nomen reticere voluit,
ejusque imaginem Romæ in nummis cudi, &
Leoni Hauricoreibura, & vestigalia tam
Italæ, quam Urbis Romæ, sub anathemate
solvi vetuit; unde quidquid in Occidente Im-
peratoribus Constantinopolitanis supererat,
amiserunt. Hinc Pontifex Gregorius II. ad
Francorum Regum opes longe, latèque per
Occidentem florentes confugit, eos contra
Longobardos evocando; cùmque Carolus
Martellus Francorum Dux pro Papa Gregorio
apud Luitprandum Regem precibus egisset,
ejusque filius Pipinus vel hortatu, vel rogatu
Stephani Papæ contra Astulphum armis usus
esset, cap. Hortatu. 10. 23. q. 8. tandem paternæ
& avitæ pietatis hæres Carolus Magnus Ro-
manam Sedem, & urbem pro Hadriano Papa
contra Desiderium Longobardum tutatus est.
Dicitur cap. 10. juncto cap. Hadrianus. 22. dist. 63.
Qui Carolus, cùm Sedem Romanam opibus, &
temporali dititione extolleret, à Papa Francorū
primò, mox Longobardorum Rex inunctus,
& Patricius Romanorum creatus est, quæ tunc
suprema in Urbe erat dignitas. Cùm insuper
in Oriente Constantinopoli Eirene mulier,
filio Constantino oculis privato, Imperij ha-
benas sola tractaret, hac occasione Leo III.
Papa populi scitu, & Cleri rogatu, Carolum
Magnum ob egregia in Christianum nomen,
& Romanam Sedem merita, Romanorum Im-
peratorem Occidentis primò, & inunctum,

& diademate aereo redimitum, Augustum ap-
pellavit 8. Calendas Januarij, ipso die Natalis
Christi, Anno octingentesimo primo. Coring-
de Rom. Imp. n. 24. Sicque adeo Imperium Oc-
cidentis auctoritate Summi Pontificis è Græ-
cis in personam, & stirpem Caroli Magni
Francorum Regis translatum fuit.

Neque pro quinto hujus Historiæ veritatem
elidere valet Ludovici Maymbourgi exceptio
in hist. Iconoclast. lib. 4. ad annum 800. oppo-
nentis, quod Carolus Magnus Imperium Occidentis
jure belli occupasset, Romam verò Populi Romani
dotatione: nec aliud à Leone III. Papa, quam coro-
nam, non ipsum Imperium, sed insignia tantum;
seu nudam Cæremoniâ accepisset. Nam contra-
rium evincitur sequenti argumentorum à Bel-
larmino de transl. Romani imperij lib. cap. 4.
usque ad caput 7. accuratissimè deducorum se-
rie. Ubi triginta adferuntur historici con-
corditer asserentes, Imperium Romanum Sum-
mi Pontificis auctoritate à Græcis ad Francos
esse translatum. Hi autem Historiographi
(quorum verba in ipso Bellarmino revideri
possunt) sunt sequentes: nempe Ioannes Zo-
nara Author Græcus, Georgius Cedrenus,
Paulus Diaconus vivens tempore Caroli Mag-
ni, Eginarthus Carolo Magno familiaris, An-
nales Francorum tempore ejusdem Caroli cœp-
ti exarari, Aimonius, seu Ammonius de gens
tempore Ludovici Pij, Addo Episcopus Vien-
nensis, Regino Abbas Prumiensis, Vorhingus
Corbejenis, Luitprandus, Hermannus Contra-
ctus, Marianus Scotus, Dodechinus Mariani
continuator, Lambertus Schaffnaburgensis,
Otto Episcopus Frisingensis, Godefridus Viter-
biensis, Conradus Abbas Urspergensis, Lu-
poldus Bambergensis, Matthæus Palmerius,
Blondus Flaccius, Aeneas Sylvius, Ioannes
Trithemius, Antoninus, Ioannes Nauclerus,
Robertus Gaguinus, Philippus Bergomensis,
Ioannes Cuspinianus, Iacobus Wymplingius,
Polydorus Virgilius, Raphael Volaterranus,
Donatus Acciaiolus, Albertus Kranzius.

Accedunt hæc testimonia Imperatorum
ac Principum, translationem Imperij à Græcis
ad Francos, & à Francis ad Germanos Roma-
ni Pontificis auctoritate factam disertis verbis
contestantium; prout à dicto Bellarmino præ-
cap. 5. docetur. Inter istos primus est ipse Caro-
lus Magnus, cujus in hoc vestigia sunt secuti
Ludovici Pij filius, Carolus Calvus, Albertus
Imperator, Henricus VII. Ludovicus IV. Ca-
rolus IV. Fridericus I. Michael Imperator
Constantinopolitanus, Emanuel Comnenus
Orientali Imperio præfectus, Philippus Rex
Francorum, ac Principes Electores. Septem in-
super Summorum Pontificum testimonijs id ip-
sum firmat prætæctus Bellarminus cap. 6. nem-
pe Gregorij IV. Adriani II. Adriani IV. Alex-
andri III. Innocentij III. Clementis V. & Pij II.

Hinc pro sexto facillè constat, fictitiam esse
illam Maymbourgi vocem superius allega-
tam, ac si Carolus Magnus Imperium Occidentis
jure Belli occupasset, neque Imperium, sed hujus àn-
taxat insignia, sive Coronam, seu nudam cæremoni-
am à Leone III. accepisset. Nam eodem Bellar-
mino cit. lib. cap. 7. fulissimè probante, Ca-
rolus

rolus Magnus Regnum Francorum hæreditate quidem obtinuit, ac expugnatâ Longobardiâ, Romanâ olim provinciâ, hujus Rex jure Belli appellari cœpit, Romam verò vi & armis nunquam occupavit; uti historici passim clamant. Quod si ergo ex eo titulo dicendus esset Imperator, pari prærogativâ jam poterantur & Galliæ, & Hispaniæ, & Angliæ Regna, cum & ipsa fuerint prius Romanæ Provinciæ, quam cederent in propriorum suorum Regum jus hæreditarium.

38. Sed nunquid à Græcis seu armis, seu spontaneâ cessione Carolus accepit jus Occidentalis Imperij? Ubi equidem Regnum Longobardorum à Carolo fuerat occupatum, Desiderio Rege in captivitate missio, Aldagilus ejus filius sub annum septingentesimum septuagesimum quartum, classe à Græco Imperatore acceptâ, in Italiam pervolans, Longobardorum reliquias ad arma capessenda, permovit. At Carolus in Italiam properans, cum victor evasisset, Aldagilus, desperatis jam rebus, Regni que recipiendi spe frustratus, Græciam versus terga vertere compulsus fuit. Anne igitur ex hoc subsidij Aldagilo ab Imperatore Græco pro recuperandâ Longobardiâ concessi titulo, jus Occidentalis Imperij Græcis ademptum fuisse, dicere fas sit? Profecto si ex belli ejusmodi titulo jure possit comprobari jus ipsius etiam Imperatoriæ Majestatis victori obtentum, non unus, sed plures jam in Occidente essent jure appellandi Imperatores. Tantum potest abesse, Græcos spontaneâ cessione jus Occidentalis Imperij cessione Carolo, ut concordia Historicorum tam veterum, quam recentiorum calamo, è contratio probet Bellarminus *cit. lib. 21. cap. 11.* Græcos Imperatores, cum primùm ad eos fama perlata est coronationis Caroli, vehementer commotos ac indignatos fuisse.

39. Sed nunquid pro septimo dicere fas est, Coronam Imperatoriam auctoritate Senatûs, Populique Romani fuisse decretam Carolo? Imperium equidem Romanum sub Ethnicis adhuc Imperatoribus erat Electivum, minimè tamen ex Senatûs, Populique Romani decreto, sed exercitûs placito conferri solebat, Constantino autem Magno Imperij dignitatem in Græciam transferente, factum fuerat hæreditarium. Quis ergo credat, Senatûm, Populûmque Romanum, quando nullus ferme auctoritatis ac potentie erat, ausum fuisse in Carolo ad Imperium Occidentis promovendo, quod antea, cum floreret, minimè auderet. Et verò quâ justitiæ lege Imperij Occidentis jus potuisset transferri in Carolum, priusquam fuisset de jure abdicatum à Græcis? Nunquid autem seu Populo, seu Senatui Romano erat auctoritas super Græco Imperatore, legitimum Imperij non tantum Orientalis, sed etiam Occidentalis jus obtinente; præcipuè dum tempore Caroli coronationem antecedente, Senatui, Populoque Romano nullum erat cum Græcis bellum, ut dici posset, iusto belli titulo, Græcum Imperatorem spoliâsse iure Occidentalis Imperij?

40. Pro octavo igitur, in quam, nisi Pontificiam auctoritatem reduci potest Imperij Occidentalis à Græ-

cis adempti justitia? Etenim Græcorum Imperatorum eum tunc fuisse statum, ut merito in ipsos stringeretur Pontificiæ auctoritatis virga correctoria, patet ex antecedentibus. At Ecclesiæ virga correctoria sub indefinitâ, Quodcumque super terram ligandi & solvendi potestate, Petri successori concessâ, secundum ordinem à Christo præscriptum, eatenus potest progredi ad avulsionem à communione fidelium, ut prævaleat ad quodcumque super terram, quâ in regnum calorum ordinabile, pro meritis causæ vel solvendum, vel ligandum; uti verba Christi sonant, demonstratamque est in antecedentibus.

41. Quis verò neget, Impetij jus, non quasi abstractè sub signatâ Formalis Divinitus constitutæ Regiæ potestatis ratione, sed concretè spectatum, quâ Christiani hominis subiecto appropriatum, reputari etiam debere inter illa Quæcumque, super terram in regnum calorum ordinabilia? Sub qua proinde Moralitatis in regnum calorum ordinabilis, ex publica Ecclesiæ seu utilitate, seu necessitate merito ponderandæ ratione, quis Catholicorum jam dubitare audeat, Leonem III. sui Oecumenici Pastoralis muneris auctoritate, Græcos hæreticos Imperatores, Ecclesiæ sanctæ necessitate id exigente, justè spoliâsse jure Occidentalis Imperij?

42. Quare pro nono concludere jam licet per sequentem argumentationem. Nempe ex ipso lumine naturæ conspicuum est istud principium; quisquis iusto publicæ auctoritatis titulo Principem alicuius supremum spoliari jure sui Regni, posse hoc ex ipsissimo ejusmodi iusto titulo, sibi vindicare: super hoc namque naturaliter noto principio moralis, unice fundatur æquitas possidendi, & in suum dominium redigendi provinciam alicujus Principis, bello iusto occupatam. Quia igitur Summus Pontifex Leo III. iusto titulo Græcis ademit Imperium Occidentale, iccirco secundum istud naturalis luminis principium, quâ cum præadducto Fidei luminis (Petro, ejusque successori absolutam super quocumque Morali in regnum calorum ordinabili auctoritatem decernentis) principio combinatum, ipsimet Pontificiæ suæ potestati acquisivit Occidentalis Imperij jus, ac proinde ob Caroli Magni in Ecclesiam merita, jure in hunc Franciæ Regem, ejusque stirpem, transtulit illud Imperium; sicque adeo Caroli Magni per Leonem III. peracta coronatio non fuit nuda cæremonia, sed stipata auctoritativâ Imperatoriæ dignitatis collatione.

§. V.

In quo Pontificiæ super Reges potestatis sit demonstratio ex Matthæi 18. capite v. 15.

Ibi namque quisquis peccaverit, si correptus à fratre Christiani nominis consorte, altero etiam, vel tertio ad iteratam ejusdem correctionem assumpto, se non emendaverit, à Christo Domino decernitur denunciandus Ecclesiæ, eousque processum suum protensuræ, ut, ubi Ecclesiam non audierit, sit habendus insar Ethnicis & publicanis.

Primo

43. ^{ex pag. 22. n. 126.} Primum igitur isthæ Ecclesiæ à Christo præcepta procedendi norma, non potest non esse judiciaria, cum nefas esset, absque substantiali, lumini etiam naturæ consonâ processûs iudicialij solemnitate, quempiâ spoliare Christianæ communionis jure, ita ut ex tunc sit habendus *instar Ethnici & publicani*. At verò ista correctoria & coercitiva, publicæ Christianæ communionis privationem inducens censura, Ecclesiasticæ autoritatis iudicio inferenda, à Christo Domino protenditur erga omnes, qui sub Christiani nominis consortio dici possunt ac debent, esse fratres. *Ex aperto sacro textu*. Hæc autem Christiani nominis propriâ prærogativâ exuti esse utique nolent Reges Christiani. Quos proinde, oportet, omnino fateri, se subiectos illi correctoriæ & coercitivæ virgæ judiciariæ, Ecclesiasticæ autoritatis.

44. Esti verò ex illis Christi Domini verbis *disti 18. capitis Matthæi v. 17.* exaratis evinci videatur, istam judiciariæ potestatis virgam correctoriam & coercitivam, in hoc terminari & consummari, ut, postquam Ecclesia processerit ad peccatorem, si contumax sit, à sui communionem avellendum, si ex tunc ulterius procedere haudquam valeat, Christo dicente: *Si taliter correctus Ecclesiam non audierit, habendum esse instar Ethnici*, communionis nempe Christianæ jure destituti, nullâ ulterioris ex tunc processûs faciendi, sub illis Christi verbis mentione ibi habitâ.

45. Nihilominus combinando ea Christi Domini verba cum sacro contextu, nempe *eiusdem capitis versu decimo octavo*, ex hoc statim evincitur, potestas illa ad communionis Christianæ privationem indicendam à Christo constituta, esse connexa cum istis verbis: *Amen dico vobis, quæcumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo, & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in celis*. At isthæ Apostolis etiam sigillatim ac distributivè spectatis, per modum tamen legationis duntaxat concessa potestas (penes Petrum solummodo existente ordinariâ Oecumenicâ, in successores transferibili *Matthæi 16. promissâ, & Iohannis ultimo cap. collatâ autoritate*) ea, inquam, Apostolica potestas indefinitè complectitur auctoritatem solvendi & ligandi, *Quodcumque super terram est morale*. Sub eiusmodi verò *Moralitatis* lineâ comprehenduntur quæcumque seu Regna, seu bona temporalia, quatenus *Moralibus* hominum actibus, & ordinationibus sunt subiecta.

46. Quemadmodum ergo ista ligandi & solvendi potestas Apostolica protenditur super omni, *quod supra terram est morale*, hominum arbitrio libero, ejusque ordinationi *Morali* subjacens, sic coercitiva illa, seu correctoria per Christum *cit. v. 17.* asserta, & concessa virga, cum illâ Apostolicâ æque per Christum proximè subsequente *decimo octavo versu* traditâ potestate, æqualem sortitur mensuram, in vi cujus pariter protendatur super omne id, *quod supra terram est morale*, quale est quodcumque Regiæ potestatis exercitium, atque illius ad certum subiectum applicabilitas, cum ejusdem in hoc individuo subiecto conservatione.

Tertio proinde fundamento isthoc nititur ^{47.} Canon *Novit. De judicijs*. in quo decernitur, *Referat non esse equidem Summi Pontificis, directe & immediatè se immiscere causis feudilibus ac negotijs Regum, posse tamen, ac debere id fieri ab eo, cum Ecclesiæ interest, sive dum agitur de peccato, perjurio, ac fœdere violato, conformiter Christi mandato Matthæi, 23. lato sub hisce verbis: Si peccaverit in te frater tuus &c. (si te, atque testes non audierit) dic Ecclesiæ &c.*

Ex hoc ipso igitur sacro Canone Clerus Gallicanus Anno 1329. coram Philippo IV. Rege congregatus, adversus Ministrorum Regiorum querelas contendebat, Ecclesiasticam jurisdictionem sese ad temporalia extendere saltem *ratione peccati*. Neque ullus tunc oppositum asserere ausus fuit, sed Petrus de Cuguerijs acrior jurisdictionis Regiæ in illo Conventu patronus fateri debuit, *Decretalem Novit.* habere locum in Rege Franciæ, utpote superiorem non agnoscente, tanumque id negabat de Judicibus Regijs, quippe qui à Rege corripri possent. Verum quo jure Ministros Regios excludere fas est à consortio Christiani nominis fratrum, quos *indefinitè, si peccaverint*, complectitur illa correctoria & coercitiva per Christum constituta virga. Sufficiat tamen hîc nobis, universos tunc factos fuisse, illum Canonem *Novit.* habere locum in Rege Franciæ, superiorem non agnoscente.

Præinsinuati sub Philippo IV. Parisijs Anno 1312. aggregati Archiepiscoporum, ac Episcoporum Conventus acta, pro quarto, videre licet in *tomo 4. Edit. Parisiens. à pag. 1098.* inter quæ extat solidissima, instituto nostro deferens Bertrandi Cardinalis Eduensis, Cleri Gallicani nomine exhibita dissertatio, in qua inter cætera ex præfacto Matthæi sacro textu (*Si peccaverit in te frater tuus &c. dic Ecclesiæ, & si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus*) infert is Cardinalis, hinc constare, quòd sermo sit de jurisdictione Ecclesiæ, cum ibidem subdatur; *Amen dico vobis, quæcumque ligaveritis super terram, erunt ligata & in celo*. Unde sine ulla dubitatione ad Ecclesiam pertinere, jure sibi à Deo collato, cognoscere, & judicare de quocumque peccato. Unde B. Paulum excommunicasse fornicatorem notorium, uti legitur in *Epist. priorè ad Corinthos & 24. q. 7. cap. Audivimus*. Cum igitur peccata contingant circa actiones personales hominum, & circa contractus, de omnibus his pertinet ad Ecclesiam judicare: maximè si intentetur actio per modum injuriæ, vel alterius cujuscumque peccati tam, inter laicos, quam inter Clericos, vel inter laicum & Clericum; quicumque eorum sit actor, vel reus.

Pergit pro quinto is Cardinalis Cleri Gallicani nomine sic argumentari. Nec dici potest, quòd reus hoc modo trahatur extra forum suum: quia omnes Christiani, in quantum Christiani sunt, pertinent ad forû Ecclesiæ. Et hoc est, quod expresse dicitur in Canone 11. q. 1. *Cap. rior ad Quæcumque*. ubi dicitur sic: *Quæcumque contentiones inter Christianos orta fuerint, ad Ecclesiam deferantur, & ab Ecclesiasticis viris terminentur: & & 49. si obe.*

Authoritas
Apostolica
CIV
18.

si obedire noluerint, quosque obediant, limitibus Ecclesia excludantur. Nec propter hoc enervatur jurisdictio Principum secularium, qui de actionibus & contractibus subditorum suorum, videlicet laicorum, habent cognoscere, & judicare: quæ jurisdictio non aufertur, nec impeditur. Si enim Actor voluerit, poterit reum trahere ad forum, sive judicium seculari, & tunc Judex laicus cognoscat: si autem vult reum trahere ad judicium Ecclesiæ, potest præcipuè intentando actionem injuriæ, vel peccati: quia quilibet laicus Christianus est utriusque judicio subiectus, uni ut civis, alij ut Christianus.

51. Addit prædictus Cardinalis. In Christianissimo præsertim Franciæ Regno, in quo Reges fuerunt Ecclesiæ devoti à principio, quo fuerunt Christiani, Ecclesiam uberius usam fuisse illo jure suo. Neque usum hunc fuisse acquisitionem novi juris, sed executionem juris primi dati à Deo. Has igitur à Bertrando coram Philippo Rege Franciæ propositas rationes merito expendat modernus Clerus Gallicanus, imitereturque proinde antiquioris in Christianissimo Regno à suis prædecessoribus de jurisdictione Ecclesiastica doctrinæ tam viriliter propugnata exemplum.

52. Inter plura alia argumenta pro sexto idem Cardinalis, præfens institutum nostrum probat ex hoc, quod à Christo judiciari e potestatis suæ participatio quædam facta sit Petro, utpote constituto suo in terris vicario: qui proinde Act. 5. Ananiam & Saphiram pro crimine furti & mendacii judicialiter condemnavit; sicuti etiam Paulus 1. Corinth. 5. convictum fornicatorem judicavit. Superadditur, videri evinci ex Matthæi 18. capite, quod Christus voluerit, tale judicium esse penes Ecclesiam, ita sanciendo: *Si correptus à fratre, alijs quoque duobus, vel tribus testibus in subsidium adhibitis, se non emendaverit, denunciandum esse Ecclesiæ, & si hanc non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus: Amen dico vobis, ad quicumque ligaveritis super terram, erit ligatum & in cælis, & quodcumque solveritis super terram, erit solutum & in cælis.* Ecce igitur (concludit idem Cardinalis) quàm expressè vult Christus, quod in omni re, in qua est peccatum unius adversus alterum, si ille, qui deliquerit, monitus charitative, se non emendaverit, debeat negotium ad judicium Ecclesiæ deferri.

53. Ex illa portò universalitate potestatis solvendi & ligandi ad quæcumque super terram se extendentis, pergit Bertrandus pro septimo inferre, nihil esse, in quo Ecclesia non possit ligare & solvere. Et ideo, quando Petrus de Cuguerijs in prædicto Conventu Parisiensi contendeat, sub duobus gladijs, quos sufficere, aiebat Christus Luc. 22. intelligi duas jurisdictiones, spirituales scilicet ac temporales, consultò monet prædictus Cardinalis, oportere, ut animadvertatur, Christum voluisse, quod illi duo gladij essent penes Petrum, & Apostolos. Quia proinde illi duo gladij significabant duplicem potestatem, nempe spirituales ac temporales, consequenter

voluisse Christum, ut utraque illa potestas sit penes Ecclesiam.

Quibus taliter constitutis, pro octavo hunc in modum licet argumentari. Inter Moralia jure naturali conspicua axiomata numeratur istud quoque principium, ubique receptum: nempe *civis Magistratus fas esse, potestatem suam judicariam extendere super omni causâ, fori sui limitibus concessâ.* Ex fide autem Divinâ liquet, virgam correctoriam Matthæi 18. decretam Ecclesiæ, extendi indefinitè super peccato, atque adeò super omni peccati genere. At verò ex sacro contextu rursus manifestum est, illam super omni Christianorum peccato protensam virgam correctoriam, reduci in potestatem ligandi & solvendi indefinitam, protensam ad quodcumque super terram, velut ipsemet Christus hanc potestatem ligandi & solvendi in subsequenti mox versus contextit cum illâ virgâ correctoria. Hæc verò potestas ligandi & solvendi ex Matthæi 18. capite ita referebatur ad Apostolos universos, ut Matthæi 16. sub pari ad quodcumque super terram extensione, fuerit soli Petro, cum ordine ad perpetuū Ecclesiæ statum, adeoque ejus successori promissa, & postmodum Ioan. 21. cum Pastoralis Oecumenico munere actualiter collata. Ex hisce igitur fidei principijs, cum illo Morali naturaliter conspicuo principio collatis, certò inferitur, illam Ecclesiæ decretam virgam correctoriam, super omni peccato protensam, subsistere penes Petri successorum, Romanum Pontificem.

Ipsissima hæc conclusio pro nono firmatur sequenti Theologico discursu. Ea namque virgæ correctoriæ super omni peccato extensio, in regni cælorum clavibus, Petro, ejusque successori demandatis, comprehensa, juxta sacrum Matthæi 16. exaratum Evangelium, fundatur in debita omnimodi actûs Moralis ad regnum cælorum ordinabilitate, cujus deviationem, ex quo Moralitatis in homine linea ad supernaturalem statum est elevata, involvit jam omne, præcipuè mortale peccatum. Hæc verò Moralitatis ad statum supernaturalem elevata, in regnum cælorum ac salutem æternam ordinabilitas, in vi indefinitæ clavium authoritatis observanda, incumbit Oecumenico Ecclesiæ Pastori, non eo distantia casu, quo ejus deviatio per peccatum actualiter commissum jam est facta, sed vel maxime obstringit ad prospiciendum, ne tales à supernaturalis statûs sine committantur deviationes, veluti hoc evincunt Christi verba Ioan. 21. pascendi munus erga cunctas oves suas, Petro, ejusque successori committentis; hoc enim seu pascendi, seu gubernandi officium malè administraretur, si pastor ovibus primùm post patrata peccata, non verò antecedenter, ubi peccati imminet periculum, providere vellet. At verò in plerisque causis Civilibus, quando duo inter se altercantur, præcipuè dum nullum (veluti Reges) supra se in foro Politico agnoscunt superiorem, & hinc per viam facti, & ex proprio arbitrio perperam procedere affectant, non potest non evidenter imminere periculum peccati, quævis evidens non sit, ex quâ parte steterit injuria:

fitia, quamdiu hoc ex publicâ auctoritate non fuerit decidum. Ex debito igitur, peccati imminentis periculum manifestum avertendi, secundum fidei, de Ecclesiâ clavibus Petro, ejusque successori commissis nos edocentis, certissimum principium, ea sollicitudo incumbit illi ipsi, qui ex muneris Pastoralis Oecumenici super omnes Christianos protensi officio, prospicere debet adversus quodcumque non patratum dantur, sed de futuro *Moraliter certò patraturum peccatum*.

46. Decimo proinde præadducta fidei principia combinando cum præinsinuatâ naturali luminis indubitatis principijs, ita concludere licet. Quamtoquidem evidenter conspicuum sit, in prædicto gravissimæ Regum Christianorum altercationis casu, adversus peccati manifestum periculum, provideri haud posse ab Oecumenico Christi Pastore, nisi huic sit auctoritas decisoria altercationis ejusmodi, involventis certum, ac evidens discrimen peccati, ex alterutra parte seu jam incurri, seu incurrendi. Licet sub illâ fidei, & luminis naturalis principiorum combinatione, redditur, omnino consequens, Oecumenico Christi ovium Pastori esse potestatem etiam judicialiter, & auctoritative decisoria causarum Civilium, inter ipsos quoque Reges controversarum, ubi intervenit vel peccatum, vel manifestum saltem ac moraliter certum peccati periculum. Quæ adeo judiciaria in tali casu, Oecumenici Pastoralis à Christo instituti muneris potestas, continetur clavibus regni eorum, & indefinitaque quodcumque super terram solvendi, & ligandi auctoritate.

47. Quam igitur judiciariam super causis etiam Civilibus auctoritatem pro undecimo fuisse in Petri successore agnitam etiam à Theodosio, & Carolo Magno Imperatoribus, in prædicto Canone Novit. De judicijs, asseruit Innocentius III. Nec sic, inquiens, illud humil. mun. omittamus, quod Theodosius statuit Imperator, & Carolus innovavit, de cuius genere Rex ipse (Franciæ) nescitur descendisse. Quicumque videlicet litem habens, sive petitor fuerit, sive reus, sive initio litis vel decursu temporum curricula, sive cum negotium petoratur, sive cum jam ceperit promi sententia, si iudicium elegerit sacrosanctæ Sedis Antistitis, illic sine aliqua dubitatione (etiam si pars alia refragetur) ad Episcoporum iudicium, cum sermone ligantium dirigatur. Hinc ergo Gallicanus Clerus merito studeat, supplicem Carolo Magno, Oecumenicæ super causas quoque Civiles sub peccati, quâ cum supernaturalis status sine saltem pugnantis, formalitæ protensæ, Pontificiæ auctoritatis observantiam religiosam, non tantum non extinguere, sed fovere, & conservare.

S. VI.

Prædicta Summi Pontificis supra Reges auctoritas firmatur ex 2. Paralip 23. & 4. Reg. II. item Ecclesiastici 48. capite.

48. Ex prioribus nempe duobus sacris capitibus constat, Ioadæ in Ritu Moiaico tunc Pontificis

ificis Maximi auctoritatē, Athaliam Regio Ioadæ, quod injuste occupaverat, dejectam, Ioadæque Regis filium Regali diademati restitutum esse. Circa quod exemplum institutum nostro accommodandum, primò animadvertere oportet, Athaliam fuisse equidem de genere illorum, qui non tantum in via Facti, sed etiam in via Iuris sunt Tyranni, quorum ea est conditio, ut à quovis Regni concive, non quidem jure vindictæ, sed jure defensionis occidi possint; uti Theologi communiter tradunt cum Doctore Angelico. Num verò dicere fas est, Ioadam Pontificem, ex hoc privato duntaxat defensionis naturalis jure egisse adversus Athaliam Regni Iudaici tyrannicam dominatricem? In hoc Summo Pontifice, ex constitutione Divinâ sexti capituli Deuteronomij, erat auctoritas Iudicij veritatem definiendi ex sacrosanctis statutis illius Moiaici legibus. Hæc verò auctoritas, Pontifici Maximo Divinitus attributa, extendebat se ad omne negotium, omnemque causam Civilem quoque status propriam. Uti aperte liquet ex 17. & 21. Deuteron. capite. Hoc igitur auctoritatis Divinitus constitutæ jure, quis negare ausit, usum fuisse Ioadam Summum Sacerdotem, adversus Athaliam tyrannidem, eoque procedendo, ut & ipsam Regni possessione spoliandam decerneret, & ad eam ab usurpatâ regiminis administratione detrudendam, milites conscriberet, legitimumque Regem solio imponeret, foedere inter Deum & Regem, nec non inter Regem ac populum sancito, non ex privato arbitrio suo, sed ex publica auctoritate sacerdotij, jus Divinitus sancitum habentis super Iudicij veritate & iustitiâ? Juxta hoc igitur Ioadæ Summi Sacerdotis exemplum, quis Summo Pontifici Novi Testamenti, negare ausit potestatem adversus tyrannos, abque legitimo Iuris titulo Regni cuiuspiam invalores, procedendi ex publicâ etiam judiciariâ auctoritate?

Pro secundo. Illorum equidem tyrannorum, qui legitimum Regni jus obtinent, sed in via Facti tyrannicam obeunt gubernationem, nullâ erga subditos iustitiæ ac æquitatis attentâ ratione, alia fors & ratio est, sive ut secundum Concilij Constantiensis decretum, nefas sit, à privatis quibuscumque ipsos interfici. Cujusmodi gubernatio tyrannica, si intrâ puros naturæ lumini commensuratos limites subsistere possit, super eâ dijudicandâ, fortassis extendere haudquamquam se posset Oecumenici Pastoris auctoritas, eo ipso tamen, quod Moralitatis naturali quoque lumini proportionatæ transgressio, propter ejusdem ad supernaturalem statum elevationem, nullatenus subsistere valeat, quin Moralitatis quoque supernaturalis violatio, Pontificiæ Christi vicariæ potestati indubie subiecta, interveniat; An non ex hoc saltem titulo super illam extendere se meritò potest ac debet supremi Pontificis auctoritas, maxime, si emergat publicum etiam Ecclesiæ damnum?

Pro tertio igitur hujus qualis resolutio, ex hætenus deductis sacri Evangelij textibus facile patet, quibus conformia sunt varia insuper Summorum Pontificum ab Authore Regalis Sacerdotij lib. 1. S. 15. producta exempla non

non alio, quam Oecumenici Pastoralis ad publicum sanctæ Ecclesiæ Bonum jugiter intenti officij fundamento innitente, quibus pro exigentiâ temporum, noscuntur quam plurimæ autoritate Apostolicâ sanctæ Regum Ecclesiæ sanctæ rebellium exauthorationes. Etenim Anno 1076. Gregorius VII. Henricum IV. Germaniæ Regem in Synodo Romana, quod sacerdotia, & Ecclesiasticas dignitates mercatui exponeret, quod subditorum facultates prædaretur, quod appellationes ad Sedem Apostolicam impediret, quod habito Wormatiæ Conventu, ausus esset, in Gregorium sententiam dicere, eumque Papatu exuere, & denique ob multa alia flagitia excommunicat, Regnumque indignum pronunciat, & subditos juramento liberat; unde multis hinc malè actitatis, Germaniæ Principes Henricum in ordinem redigunt, & Rudolphum Sueviæ Ducem appellant Regem. *Ex Actis relatis to. 3. Concilior. ante Concilium Romanum 1.*

61. Anno 1079. idem Gregorius VII. Boleslaum Poloniæ Regem, eò quod B. Stanislaum Cracoviensem Episcopum ad aras occidisset, diris perculit, Regno, omniq̃e dignitate privatum. *Ex Longino in Polonica historia. Baronio, & alijs. Eodem anno dictus Pontifex adversus Philippum Francorum Regem, cum sacerdotia pretio venderet, proptereaq̃e Episcopum Maticonensem admittere noller, relinquit ad Rodericum Cabilonensem Episcopum: ut Regem moneret, quatenus à meretricio tam turpi abstineret &c. alioquin censuris feriendus, Regnoque casurus. Ex lib. 1. hujus Pontificis epist. 35. Ex cujus verbis etiam patet, Philippum Gregorio paruisse, missisque Legatis, in ejus le potestate futurum, respondisse.*

62. Anno 1166. Cùm Fridericus Ænobarbus in Italiam cum exercitu movisset, incendijs & rapinis omnia vastaret, Guidonem Antipapam Alexandro III. opponeret, aderant Constantinopoli ab Emanuele Comneno Imperatore Legati, unionem cum Ecclesiâ Romanâ, ingentemque vim auri, & auxiliorum ipsondentes, si Pontifex Maximus Imperium Occidentis Græco restitueret. Exinde Anno 1168. idem Alexander II. Fridericum Ænobarbum perniciosissimo schismate, belloque Italiæ, Ecclesiæ, & Pontifici infestum, sacris, & Imperio interdicit, qui tamen Pontifici postea reconciliatus fuit. *Ex Actis Alexandri III. apud Baronium ad dictos annos, alijsque authenticis monumentis.*

cit. pag. 95. n. 49. & 50. *Contra dicto anno 1076. præfatus Gregorius VII. Demetrium Croatiæ, Dalmatiæque Ducem per suos Legatos coronari fecit Regem. Et Sylvester II. anno 1000. S. Stephano Hungariæ Duci jus dignitatis Regiæ concessit. Ex Cartuio in vita S. Stephani. Anno insuper 1179. Alphonsus I. Dux Portugalliæ ab Alexandro III. ob res adversus Arabes præclare gestas, jus, & titulum Regis accepit. Ex Spondano & Baronio ad hunc annum.*

63. Annon igitur pro quarto dicendum videtur, Summum Novi Testamenti Pontificatum pari dotatum esse spiritu, qualis erat in Elia Propheta, de quo Ecclesiasticus 48. capite ha-

betur, ipsi Divinitus datum fuisse, ut Reges iningeret ad penitentiam, & Reges deiceret, & confringeret ipsorum potentiam? Hoc equidem Dei mandatum Eliæ quâ Propheta factum, non erat cum successione jure propagandum in posteros, hinc tamen elucet, quodvisque spiritus Dei in Antiquo etiam Testamento fuerit operatus. Annon ergo fas est, asseverare talem Dei spiritum, gratiæ non gratum facientis, sed gratis datæ, habere etiamnum locum in statu Legis Evangelicæ. Hanc professus Christus, ut Regni sui Mystici, Ecclesiæ que suæ sanctæ statum sublimiùs adornaret, voluit condecoratam Regni calorum clavibus; Petro, ejusque successori perpetuò destinatis, cum potestate ligandi & solvendi, quidquid super terram esset *Morale*. In qua porro solvendi, & ligandi Oecumenicâ autoritate subsistere spiritum non privati, sed publici jam regimini, pro Religionis sanctæ seu propagatione, seu conservatione perquam necessarium, constat *ex antecedentibus sacri Evangelij textibus*. Ex quo proinde spiritu promanavit etiam Canon *Licet. De votis*. Ubi Innocentius III. Hungariæ Regis filio, qui patris de Hierosolymitanâ provinciâ manu forti visitandâ votum, assumpto Crucis signaculo, in se susceperat, hæreditatis paternæ, Regniq̃e privationem indixit, nisi is voto satisfaceret.

Ex eodem Oecumenicâ Pastoralis præ- 64. eminentiæ spiritu pro quinto profuxerunt sequentia ejusdem Innocentij III. Gregorij IX. Innocentij IV. Gregorij X. Clementis V. per Authorem Regalis Sacerdotij in ordinem redacta exempla. ut taceamus recentiora decreta Clementis VII. adversus Henricum VIII. Angliæ Regem, Pij V. adversus Elisabethâ Angliæ Reginam, Sixti V. Gregorij XIV. & Clementis VIII. adversus Henricum Navarræ Regem, qui tamen hæresi postmodum abjuratâ, Religionem avitam amplexus, tandem fuit promotus ad Regiam Galliæ Coronam. Anno proinde 1210. Otro IV. Imperator, cùm Friderico junio i Regi Neapolitano, totiq̃e Italiæ bellum inferret, nec à Pontifice admonitus, ceptis absteret, ab Innocentio III. anathemate perstringitur, Imperio arcetur, permissisque Pontificis idem Fridericus Henrici V. Imperatoris filius, à Germaniæ Principibus throno impositus. Urspergensis in Chronico. Spondanus, & Bzovius ad hunc annum. Anno 1239. Gregorius IX. Fridericum II. Imperio, & sacris interdicit, idemq̃e postea solenni ritu in Concilio generali Lugdunensi ab Innocentio IV. anno 1245. est repetitum. Blondus, Platina, Spondanus ad hunc annum. Anno 1275. Gregorius X. mandavit Principibus Germaniæ, ut tandem Imperatorem creent, nisi velint, aliquem à se imponi: sicque Imperium devenit ad Rudolphum Habsburgensem. Spondanus ad istum annum. Anno 1307. interfecto Alberto Imperatore, Philippus I V. Galliarum Rex solenni ad Clementem V. legatione Imperium sibi, vel Carolo fratri peijt, ut sic Imperium rediret ad Francos. Conradus Vicerius in lib. de gestis Henrici VII. Bzovius ad hunc annum. *Emilius in Philippum Pulchrum.*

S. VII.

In quo Regum præminentia etiam in temporalibus erga sedem Apostolicam in casibus publicæ Ecclesiæ necessitatis, subordinatio demonstratur ex i. Corinth. 6. ca. pite.

65. Ibi namque Apostolus ordinavit, ut Christiani provocantes ad secularia iudicia, pro decidendis controversiis, quas haberent erga confratres, adirent tribunal vel Apostolicum, vel sacerdotale Apostolicæ auctoritate constitutum. Cujus ordinationis suæ rationem dicit Apostolus ibidem, An nescitis, ait, quoniam Sa-

66. Hunc igitur textum Apostolicum expendens nobis, primo loco occurrit nonne no-pretendens, Apostolum ibi minimè loqui de legitimis iudiciis, quæ à Magistratibus, publicisque iudicibus auctoritate publica exercentur, sed de arbitris, qui communi sensu designati essent Civilium controversiarum inter Christianos diremptores.

67. Verùm isthæc expositio non videtur adæquata, attento integro Apostoli sacro textu, sic argumentantis versu. Nescitis, quoniam Angelos iudicabimus, quomodo magis secularia? Ex quo clarè apparet, quod Apostolus sibi vendicant jus & auctoritatem in res humanas & politicas. Quo modo istum locum intellexerunt B. Clemens S. Apostolorum Petri & Pauli auditorita sanciens in Constit. Apostol. lib. 2. cap. 51.

68. Quibus insuper favent leges Theodosij, & Caroli Magni in anterioribus adductæ: favet etiam antiquus usus Ecclesiæ: Iudices enim in causis etiam secularibus sederunt Gregorius Thymaturgus, Ss. Ambrosius, Augustinus, Sineius, alijque Episcopi, ut fert Historia Ecclesiastica: quamquam crescente numero Christianorum simul & litium, hoc onus rejectum fuerit in humeros secularium iudicum jam Christianorum, ne Episcopus præfocatus secularibus negotiis, minùs vacare posset verbo Dei.

69. Quod si pro secundo quispiam inquirat: Unde Paulus talem potestatem sibi adseriverit? In promptu est responso, quod cæteris, præter Petrum, Apostolis fuerit etiam à Christo im-

mediatè concessa Apostolica auctoritas, seu Generalis erga Christi fideles iurisdictio, extraordinaria tamen, & quasi delegata: quam enim Christus Dominus Matthæi 18. universis Apostolis promisit indefinitam ligandi & solvendi potestatem, hanc ipsidem actualiter commisit Ioan. 20. dicens: Sicut misit me Pater, & ego mitto vos. Sub hisce quippe verbis, secundum Patres, significatur legatio Apostolis commissa, ipsorum singulorum personis annexa, nec adeò transferibilis in successores: de qua legatione etiam Paulus accipiendus est, pro Christo, inquit, legatione fungimur. In vi cuius adeò legationis, Paulo erga totum orbem in unitate Ecclesiæ coadunatum, erat iurisdictio Apostolica, verè etiam legislativa, quam ad Thesalonicensis 4. à se exercitam, disertè profitetur. In vi cuius proinde potestatis Apostolicæ Paulus præcatus dicebat: Nescitis, quia & Angelos iudicabimus, quomodo magis secularia? Quanto igitur magis talis super Christianorum Civilibus causis iudiciaria potestas competet Petri, eisque successorum ordinariæ auctoritati Apostolicæ, eo ipso, quod nulla sub statu omnimodæ Moralitatis ad supernaturalem quampiam participationem elevata, sit intelligibilis humana libera actio, quæ non involvat aliquam respectu salutis æternæ, ac publicæ etiam Religionis, sanctæque Ecclesiæ Boni communis vel ordinabilitatem, vel ab hac deficientiam Moralem, quam in hominibus Christi characterè insignitis subdi Ecclesiæ clavibus, indefinitæque ad solvendum & ligandum potestati Apostolicæ, multimodè patet ex antecedentibus.

Et hinc pro tertio solida & fundamentalis defumi potest præsentis instituti nostri ratio Theologica. Etenim in illis etiam causis, in quibus intervenit aliqua ratio, statum supernaturalem concernens, si concurrat simul ratio quampiam, respiciens sphaeram luminis naturalis, non immeritò prætendit Politicus Magistratus, sibi præveniendò saltem, esse jus, causam ejusmodi cognoscendi, iudicandi, ac decidendi. Quidni ergo indubitatum teneat vicissim hoc turis principium, quotiescumque in causâ luminis naturalis sphaeræ commensurata, sicque adeò ad Tribunal sæculare spectante, concurrat Moralitas ad supernaturalem statûs sphaeram indubitanter pertinens, posse consequenter trahi ad tribunal Ecclesiæ clavium, ex indefinita ligandi & solvendi Quodcumque super terram, potestate consistentium, cum ordine ad salutem æternam, unicum supernaturalis statûs Finem, adeoque mensuram sphaeræ causarum, ad Ecclesiasticum Tribunal spectantium? At indubitata Fidei veritas est, nullum esse actum, à luminis etiam naturalis Moralitate deficientem, quin eo ipso consistat simul sub sphaerâ deordinationis à fine salutis æternæ, atque adeò sub hac formalitate spectet ad iudicium Ecclesiasticum.

Unde pro quarto licet hunc in modum concludere. Quandoquidem in omnibus circa causas etiam Civiles controversiis, ex alterutra litigantium parte, interveniat aliquid à iure æquitatis saltem naturalis exorbitans: hæc

Authoritas
Apostolica
CIVILIS

verò exorbitantia inevitabiliter inferat deviationem à sine supernaturali, ut sic subjectam potestati, statui supernaturali proportionatæ, indefinitaque supra omne id, quod est super terram *Morale, ligandi, & solvendi auctoritate munitæ*: hæc autem, cum æquitatis naturalis transgressione inevitabiliter connexa *Moralitatis supernaturalis* deordinatio, nequeat esse manifestata, usque dum facta fuerit hujusmodi *Civilis* controversiæ decisio. Ideo forum *Ecclesiasticum* causis *Civilibus* litigiosis non equidem tam facile se immiscet, quousque accedente pertinaciâ, aperte agitur de reatu, salutis æternæ dispendium subinferente: attamen ex præadducto fundamento, *Ecclesiastica* auctoritas se omnino posset ingerere, accedentibus præsertim causis specialibus, Christianorum salutis respectum habentibus, ut evenerat in Corinthiis, quorum occasione Paulus propterea *Apostolica* suâ, licet non *ordinariâ*, sed *extraordinariâ*, & per Christum quasi *delegatâ* potestate condiderat præinsinuatam statutum.

71. *Quintò* igitur hoc ipsissimum fundamentum est, per quod Innocentius III. in *Cap. Per venerabilem. Qui filij sint legitimi.* legem *Deuteronomij* Sacerdotio Summo decernentis potestatem super causis & *Civilibus* & *Criminalibus* ferendi *Judicij* veritatem & *justitiam*, combinando cum mandato Christi Domini, demandantis Petro, ejusque successori perpetuam, *Quodcumque ligandi & solvendi auctoritatem*, exinde concludit, in causis etiam *Civilibus*, dum aliquid fuerit *difficile & ambiguum*, esse recurrendum ad *Judicium* Sedis *Apostolicæ*; inducto in hunc finem ipsissimo illo Pauli textu *Apostolico*, quo ad *Corinthios* estatus est: *Nescitis, quoniam Angelos judicabimus, quantum magis secularia?*

72. *Quæ* proinde utriusque sacre *Pagine* principia in formam *sylogisticam* reducendo, pro sexto hunc in modum licet argumentari. Quæ potestas *Judiciaria* discernendi inter *sanguinem & sanguinem, causam & causam*, jure *Deuteronomij* competeat Sacerdotio *Veteris Testamenti*, majori cum eminentiâ est per Christum in *Novo Testamento* concessa auctoritati *Apostolicæ*, in Romano Pontifice jam subsistenti. At ipsissima hæc *Apostolicæ* auctoritatis, Petri successoris, Romano Pontifici competentis, potestas, continetur Christi Domini verbis: *Quodcumque solveris super terram, erit solutum & in calis &c.* Hæc verò clavium Petro concessarum potestas non est minoris virtutis, ac fuerat *Apostolica* Paulo delegata auctoritas, quam ad *secularium* causarum *Judicium* protendi, aperte contestatus est is *Apostolus*, eò vel maxime, quòd Petro, ejusque successoris per Christum destinata clavium potestas, clarè extendatur ad *Quodcumque super terram* pro causarum meritis seu *solvendum*, seu *ligandum*. Eo ipso autem, quòd ista clavium potestas ex Christi Domini instituto, habeat ordinem ad regnum *celorum*, nequit ad ulum reduci, nisi sub statu *causæ*, salutem æternam, *Ecclesiæ*que *sancitæ* Bonum, seu *fidei*, ac *Religionis* veræ publicam utilitatem respicientis. Hoc igitur ad *Regnum* *celorum* servato ordine, Summus

Pontifex Innocentius III. in *citato sacro Canone Per venerabilem*, secundum caularum differentias, uni, nempe Regi Franciæ meritò concessit, alteri verò, nempe Comiti *Pesulano*, sibi in temporalibus etiam subiecto, jure negavit, juris tum *Canonici*, tum *Civilis* dispensationem, in ordine ad temporalis quoque hæreditatis, ex legum *Civilium* dispositione illegitimis denegatæ successione.

Ex ipsissimo hoc fundamento, pro *septimo* inducti sunt *Theodosius Imperator*, & ipsi conformiter *Carolus Magnus*, quòd, uti *supra* dicebatur, sanxerint legem præallegato *Canonis Novit. 13. De Indujs.* insertam, in vi cuius *Christianus* quisque sive *Reus*, sive *Actor* possit, relicto *Tribunali* *seculari*, etiam post *litem* contestatam, adire *Judicium* *Ecclesiasticum*.

Ex eodem fundamento *Innocentius IV.* intra *Concilium Generale Lugdunense* *Cap. Grandi. De supplicata negligentia.* rescripsit ad *Barones & Comites Portugalliæ*, ut *Regis fratrem* de devotione ac *circumspectione* multipliciter commendatum, cum ad *defensionem* *Ecclesiarum*, *Monasteriorum*, aliorumque *plurimorum* locorum &c. sit assumptus, in civitatibus & *munitioibus* Regni prædicti recipere, cum omnibus suis procurarent, fidelitate, homagio, juramento, seu *pactis*, quibus fortè tenerentur Regi, aut ipsius etiam Regis prohibitione, haudquaquam obstantibus.

Ex illo ipsissimo fundamento *Ioannes XXII.* in *Extravagante unica. Si fratrum. Ne sede vacante.* rescripsit: *De jure liquidum esse, & ab olim inconcusse servatum, quòd vacante Imperio, cum in illo ad secularium* *Judicem* nequeat haberi *recusatus*, ad *Summum Pontificem*, cui in persona *Petri*, *terreni* simul & *caelestis Imperij* *jura* *Deus* ipse commisit, *Imperij* prædicti *jurisdictioni*, *regimen*, & *dispositio* devolvantur. Et ideo *sub* *communicationis* *pænâ* monuit, ut, qui post *vacationem* *Imperij*, absque *Sedis* *Apostolicæ* *licitentiâ* *Vicarij* *nomen* *assumpserunt*, ab *hujus* *usu*, *potestate* & *exercitio* *prorsus* *abstineant*: *omnibus* & *singulis*, qui *hujusmodi* *Vicariatus* *nomen* *retinentibus* *juramento* *fidelitatis* *tenerentur* *obstruati*, à *juramento* *hujusmodi* *absolutis*.

Octavò Ex præadducto fundamento subsistit insuper *Innocentij III. Cap. Venerabilem. 34. De electione.* relatum rescriptum, quo disertissimis verbis asseverat, *jus & potestatem eligendi Regem in Imperatorem* postmodum promovendum, ad *Principes Germaniæ* pervenisse à *Sede* *Apostolicâ*, quæ *Romanum Imperium* in personam *Magnifici Caroli à Grecis* transfudit ad *Germanos*: quos proinde *recognoscere* *debere*, quòd *jus & auctoritas* *examinandi* *personam* *electam* *in Regem.* & *promovendam* *ad Imperium*, spectaret ad *Romanum Pontificem*, cuius est, eum *inungere*, *consecrare*, & *coronare* &c. *Qua de causa*, cum in *electione* *vota* *Principum* *dividuntur*, posse eundem *Pontificem* post *admonitionem & expectationem*, alteri *pari favore*, maxime postquam ab ipso *unctio*, *consecratio*, & *coronatio* fuerit *postulata*: velut *pateat jure pariter & exemplo*,

Ejusdem tenoris, eodemque fundamento nixa est *constitutio* *Clementis V.* in *Concilio Viennensi* edita, & *relata in Clementina* *summa.*

De

De iurjurando, quoddam Sedes Apostolica à Græcis Imperium transtulerit in Germanos, à qua ad certos eorum Principes, jus & potestas eligendi Regem, in Imperatorem postea promovendum, pervenerit, Imperatorique sic electi Sedi Apostolicæ obstringere se debeant juramento.

79. Ex eodem fundamento novissimis sacri Concilij Tridentini temporibus Paulus IV. & Pius IV. improbabant, quoddam Ferdinandus I. ex placito quidem Pontificis, titulo Regis Romanorum jam potitus, attamen inconsulto Papâ, fuerit ab Imperij Principibus cooptatus Imperator: cum enim Imperatores Occidentis, eorumque Electores fuerint ab Apostolica Sede instituti, obtinuerintque Romani Pontifices antiquissimum jus, ne quis eâ potiretur coronâ, absque ipsorum Pontificum confirmatione, justè prætendebatur ex parte Romani Pontificis, neque Caroli abdicationem, adeoque neque Ferdinandum subrogationem esse tanquam legitimam comprobendam absque interveni Pontificiâ autoritatis: fuisse quidem Ferdinandum assensu Pontificio jam electum Romanorum Regem, sed per hujusmodi conditionem non effici, ut ille legitimus esset successor, nisi quando Sedes Imperatoria morte Cæsaris vacasset; in quovis alio vacationis genere novâ Pontificis comprobatione opus esse.

80. Quæ Apostolicæ Sedis iusta præsentio in tantum evincebat, ut Ferdinandus postmodum datus ad Pium IV. litteris, suam electionem à Pontifice ratam haberi postularit. Quod etiam consecutus Ferdinandus grates agebat Pio, ipsimet quoque Heterodoxis ex ore Heideggeri in Sess. 17. sacri Concilij Trident. arguit. & fatentibus, à Ferdinando Oratorem Germanum pro suâ confirmatione Romam missum fuisse: claro sanè argumento, hoc jus confirmandi Electum Imperatorem, ne hostes quidem fidei ac Religionis Pontificiâ adversarios, pernegare aulos fuisse.

81. Ne, ut verò pro nono, ex generalibus duntaxat, Pontificiâ super Reges sacris Litteris probata autoritatis principis, sed ex speciali jure, Summus Pontifex potuit, ac etiamnum pro semper potest sibi vindicare potestatem tum confirmandi Regem Romanorum electum, sub prævio de habilitate examine promovendum in Imperatorem, tum consequenter reprobandi, si repertus fuerit inhabilis. Eo ipso enim, quoddam Pontificiâ autoritate ad Germanos sit translatam Occidentis Imperium, atque hinc speciali jure Sedes Apostolica habeat sibi obstrictum Imperatorem, ut teneatur esse Defensor & Advocatus Romanæ Ecclesiæ: efficitur hinc, omninò fas esse Romano Pontifici, ut, si electus repertus sit inhabilis, ac propterea reprobatus fuerit, suæ sanctæ Sedi, Ecclesiæque prospiciat, ubi discors fuerit Electio, alterutri etiam Electorum parti accedendo, ne Sedes Apostolica carere debeat Advocato & Defensore, juxta id, quod habetur in prædicto Canone Venerabilem.

82. Ex quo ipsissimo principio de Occidentis Imperio per autoritatem Pontificiam in Germanos

translato, fit insuper, decimò consequens, Summo Pontifici fuisse hinc jus quæsitum, tum statuendi de normâ Imperatoriæ electionis, tum consignandi certos Principes, quibus hoc eligendi jus appropriaretur. Ipsa namque ratio naturalis dicitur, jus Imperij legitimâ autoritate Græcis ademptum, in hunc primitus concessisse, qui hoc jus Græcis legitime (uti in præcedentibus probatum est) ademerat. Ex Romano equidem Pontifice, Occidentis Imperium eatenus fuerat derivatum in Carolum Magnum, ut jure hæreditario subsisteret penes illius stirpem masculinam, quam diu supererat, qui habilis esset gubernando Imperio, cujus habilitatis ratio ab Apostolica potestate, ex præinsinuati Juris titulo, dijudicanda fuerat, ubi Carolo Simplici ultimo ex Carolina stirpe progenito repudiato, Magnates Germaniæ Ducem Saxoniam Imperio præficiendum sanxerant. Ubi enim Jus hæreditariæ in Imperio Occidentali successione, in Carolina stirpe exspiravit, penes Principes Germaniæ jus eligendi Imperatorem, nullo iusto titulo subsistere poterat, nisi dependenter à Sede Apostolicâ, per quam jus Imperij à Græcis justè ademptum, in ejusdem transierat potestatem, & hinc in Carolum Magnum, ejusque masculinam duntaxat stirpem successione hæreditariâ titulo translato fuerat, penes Sedem Apostolicam residente radicali quasi primævi Juris, uti dictum, sibi quæsitæ facultate. Ex cujus proinde dispositione necessariò pendere debuit ulterior intrâ Germanos prorogatio, dum isti neque hæreditariâ respectu Caroli Magni successione ratione, neque alio super Jus Imperij à Græcis adempti iusto titulo, ex tunc poterantur.

83. Sed pro undecimo, ad universale Pontificiâ super Reges & Imperatores potestatis fundamentum & principium regrediendo, opportune expendenda venit constitutio, in Concilio generali Lugdunensi ab Innocentio IV. edita, & relata in Cap. Ad Apostolica. De sent. & re judicatâ. Ubi Pontifex nefandis Friderici II. Imperatoris excessibus, cum sancto Concilio maturâ deliberatione præhabita perpensis, ita decernit: Cum Jesu Christi vices tenemus, Nobisque in persona B. Petri sit dictum; Quodcumque ligaveris super terram, ligatum erit & in cælis, idcirco memoratum Principem, qui se Imperio, & Regnis &c. reddit tam indignum, omni dignitate privatum à Domino denunciamus, & nihilominus sententiando privamus omnes, qui ei iurjurando fidelitatis tenentur adstricti, à juramento ejusmodi perpetuò absolventes &c. Illi autem, ad quos electio spectat Imperatoris, liberè eligant.

84. Quæ proinde Canonica & Conciliaris sententia pro undecimo noscitur reduci in hoc fidei principium, quo credimus, Summum Pontificem Christi in terris agere vices, ipsique in persona Petri dictum esse: Quodcumque ligaveris, seu solveris super terram, erit ligatum, seu solutum in cælis. Quis enim negare ausit, sub isto Quocumque, quod est in terra Morale, contineri & actus Morales publici quoque à Rege promanans Regiminis, & dignitatis Regiæ

ex pag.
65. n.
202.

83.

ex pag.
80. n.
44.

84.

ex pag.
83. n.
62.

Regiæ ad hanc individuum personam, ex æquitate publicæ etiam Religiosæ ratione, faciendam applicabilitatem, ejusque in Rege Ecclesiæ sanctæ clavibus subiecto perseverantiam *Moralem*? Sub illo adeo fidei principio, per eam functionem Synodalem, expendebatur Imperatoris præacti ex facinoribus suis indignitas. Cujus judiciaria proinde discussio, licet fuerit dependens a probationibus, quæ intrâ præcisam prudentiæ naturalis spheram, non supergredierentur *Moralem* certitudinem; attamen hoc Oecumenici Concilij iudicium, per Spiritûs sancti gratiam ita depurabatur à *Materiali*, falsitatis periculo obnoxia concretionem, ut altior prudentiæ infusæ commensurata certitudo *practica*, omnimodam falsitatem excludens, per Dei instinctum efformata, & cum illo fidei principio collata, sub formâ virtualiter saltem syllogisticâ progredieretur ad concludendam sententiam, adversus Imperatorem *judicialiter* ferendam, sub verâ lumini supernaturali innixâ consequentiâ Theologicâ; uti fuis demonstratur *suo loco*, ubi agitur de Summi Pontificis in rebus Fidei ac Morum infallibilitate.

85. Ex quibus universis pro *decimotertio* facillè intelligitur fundamentalis ratio, per quam asseverare liceat, *claves regni cælorum Petro, ejusque successoribus à Christo concessas, completi quoque temporalia ipsorum etiam Regum jura*. Etenim cujuscumque potentia, seu potestatis duplex noscitur esse objectum, *Formale* scilicet ac *specificativum*, & *Materialiale* seu *Terminativum*. Oecumenicæ igitur Pontificiæ & Ecclesiasticæ potestatis objectum *Formale* ac *specificativum* importat quidem ordinem ad regnum cælorum, sicque adeo spiritualia *per se* habentia talem respectu Regni cælorum ordinabilitatem, *per se primò* subduntur Ecclesiæ clavibus, seu Ecclesiasticæ potestatis regimini & auctoritati; quidquid tamen participat de tali ordinabilitate, est hoc ipso de eisdem Apostolicæ potestatis objecto *Materiali*, atque adeo non *per se primò*, sed *per accidens*, vel *secundariò* sub ejus formalitatis participatione, subijcitur sanctæ Ecclesiæ iudicio. At verò quidquid *Moralitatis* est in hominibus Christianis, eorumque actibus & negotiis, seu causis quibuscumque etiam Civilibus, est vel ordinabile in Regnum cælorum, vel ab hac ordinabilitate est deficiens. Sub tali erga *Moralitatis*, ipsiusmet etiam Regiæ potestatis exercitio convenientis, seu debite ad certum subiectum applicationi, ejusque regimini de se licet Politico inexistentis, ad regnum cælestem seu *Spirituale*, tum Ecclesiæ Triumphantis salutem æternam, tum Militantis Ecclesiæ Bonum etiam Publicum ordinabilitate, quævis causæ *Civiles* & *temporales*, etiam publicæ ac Regales, subeunt rationem objecti *Materialis*, respectu Apostolicæ Oecumenicæ auctoritatis.

86. Hinc denique pro *decimoquarto*, licet concludere per sequentem argumentationem *Theologicam*, ex duobus nempe omninò certis, partim *Fidei*, altero partim *natura lumine* notis principiis deductam. Etenim lumine

naturæ notum est, cujusvis potentia, seu potestatis spheram extendi super omne id, quod ita comparatur ad ipsius *Formale specificativum*, ut propterea, respectu illius, superinduat rationem *objecti materialis*. At ex fidei veritate compertum est, Oecumenicæ Petro, ejusque successoribus commissa, clavium potestatis *proprium*, & *Formale specificativum* esse ordinabilitatem ad Regnum cælorum; *juxta apertum Christi Domini verbum*. Quidquid ergo superinduit istam respectu Regni cælorum ordinabilitatem, ita supervestitur *Formali specificativo* Oecumenicæ Petro commissa clavium potestatis, ut consequenter ad istam se habeat per modum *objecti materialis* & *terminativi*. At verò quidquid in homine Christiano est *Morale*, secundum fidei principia, vel *positivè*, vel *privativè* participat de formalitate ordinabilitatis ad regnum cælorum. Ergo quidquid in homine Christiano est *Morale*, per modum vel *positivè* participationis, vel *privativè* oppositionis, ita superinduit *formaliter* Oecumenicæ Petro commissa clavium potestatis *specificativam*, ut consequenter sit de ejus objecto *Materiali* ac *terminativo*. Atqui Regiæ quoque potestatis ad certum subiectum, æquitate etiam religiosæ consona applicabilitas, unâ cum universo regimine ac exercitio libero ejusdem Regiæ auctoritatis, secundum fidei principia, superinduit de *Moralitate* vel ordinabilitatis ad Regnum cælorum, atque salutem æternam, sacraque Religionis universalem utilitatem, vel ab ista deficiente, importat deordinationem salutis æternæ, atque Religionis Bono *Moraliter* oppositam. Ergo *lumine naturæ* conspicua principia combinando cum *fidei* principiis, per consequentiam verè *Theologicam* rectè inferitur, Regiam quoque potestatem, cum sui ad certum subiectum applicabilitate, nec non publico etiam exercitio, superinducendo *Moralitatem* in Regnum cælorum ordinabilem, vel ab hoc ordine deficientem, ita supervestiri Oecumenicæ Petro commissa clavium potestatis *Formali specificativo*, ut consequenter sit de istius objecto *Materiali*; sicque adeo unam de se licet simplicem, Oecumenicam Summi Pontificis auctoritatem *virtualiter* continere duplicem gladium: *primariò* e quidem spiritualis, *secundariò* autem temporalis, super ipsos etiam Reges protensæ potestatis. At conclusio partim ex *fidei*, partim ex *lumine naturalis* certis & indubitatis principiis, per consequentiam *Theologicam* ritè illata, ita reducitur in fidei principium, ut *virtualiter* saltem sit de fide. Viderint ergo, qui Reges Summi Pontificis Oecumenicæ potestati, etiam per *accidens* indirectè *materialiter* ac *consecutivè* subiectos negare contenderent, quomodo *securè* ambulare in Fide Orthodoxa?

Caput III.

An ex hoc, quòd potestas Ecclesiæ tota spiritualis sit, nullatenus extendi valeat erga temporalia?

IN hoc & sequentibus capitibus refutare conamur, quæ Ludovicus Elies Du Pin, & cæ